

ENSTO

Vuosikertomus **1997**

Varsinainen yhtiökokous

Ensto Oy:n varsinainen yhtiökokous on torstaina 2. huhtikuuta 1998 Porvoossa.

Taloudellinen informaatio

Ensto julkaisee tilikaudelta 1998 kaksi osavuositarkastusta suomeksi ja englanniksi. Osavuositarkastus neljältä ensimmäiseltä kuukaudelta julkaistaan 15.6. 1998. Osavuositarkastus kahdeksalta ensimmäiseltä kuukaudelta julkaistaan 13.10. 1998.

Enston vuosikertomusta ja osavuositarkastuksia voi tilata osoitteella:
Ensto Oy, PL 77, 06101 Porvoo,
puh. 0204 76 21, telefax 0204 76 2750,
ensto@ensto.com

Ensto täyttää 40 vuotta 19.6.1998. Neljän vuosikymmenen aikana Ensto on tullut tunnetuksi erityisesti Pohjoismaisena luotettavana ja laadukkaana sähkötarvikkeiden valmistajana. Nyt keskitymme kansainvälistymiseen ja erityisesti Eurooppaan. Enstolla on toimintaa jo kahdessatoista maassa ja yli miljardin markan vuotuinen liikevaihto.

Ensto Vuosikertomus 1997

Sisältö

Avaintiedot	2
Yhtiörakenne	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Ensto Asennustuotteet	6
Ensto Sähkönjakelu	10
Ensto Teollisuus	14
Hallituksen toimintakertomus	18
Konsernin tuloslaskelma	21
Konsernitase	22
Rahoituslaskelmat	24
Emoyhtiön tuloslaskelma	25
Emoyhtiön tase	26
Tilinpäätösperiaatteet	28
Tilinpäätöksen liitetiedot	30
Osakkeet	35
Konserniyhtiöt	37
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	38
Tilintarkastuskertomus	38
Hallitus ja johtoryhmä	39
Ensto 40 vuotta	40
Vuoden 1997 Päätapahtumat	41
Yhteystiedot	42

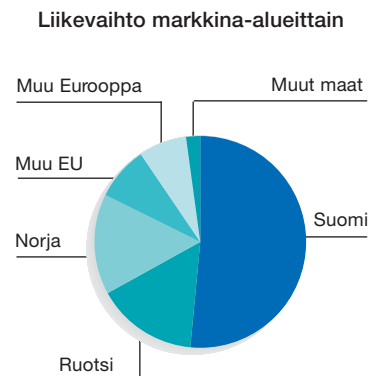
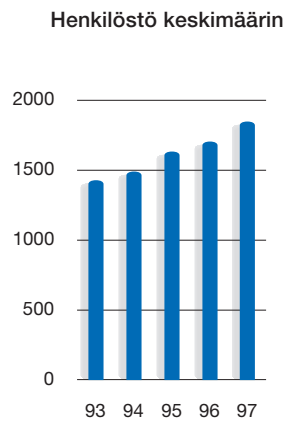
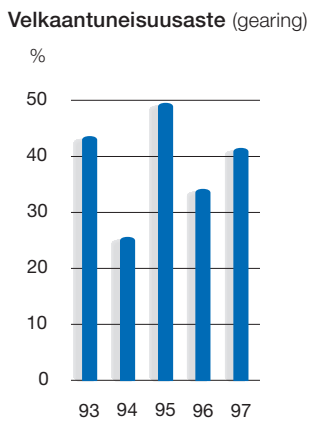
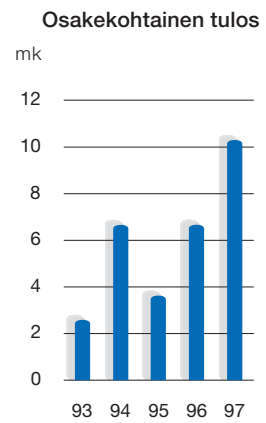
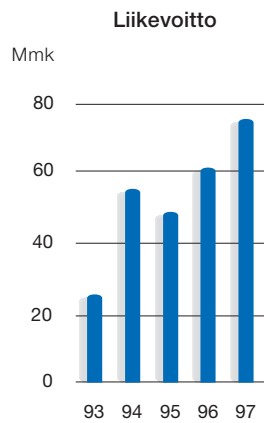
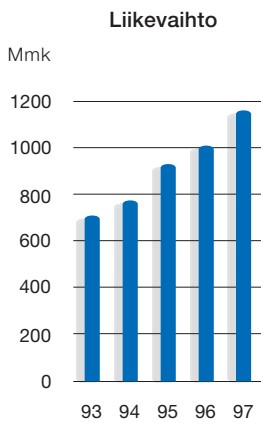
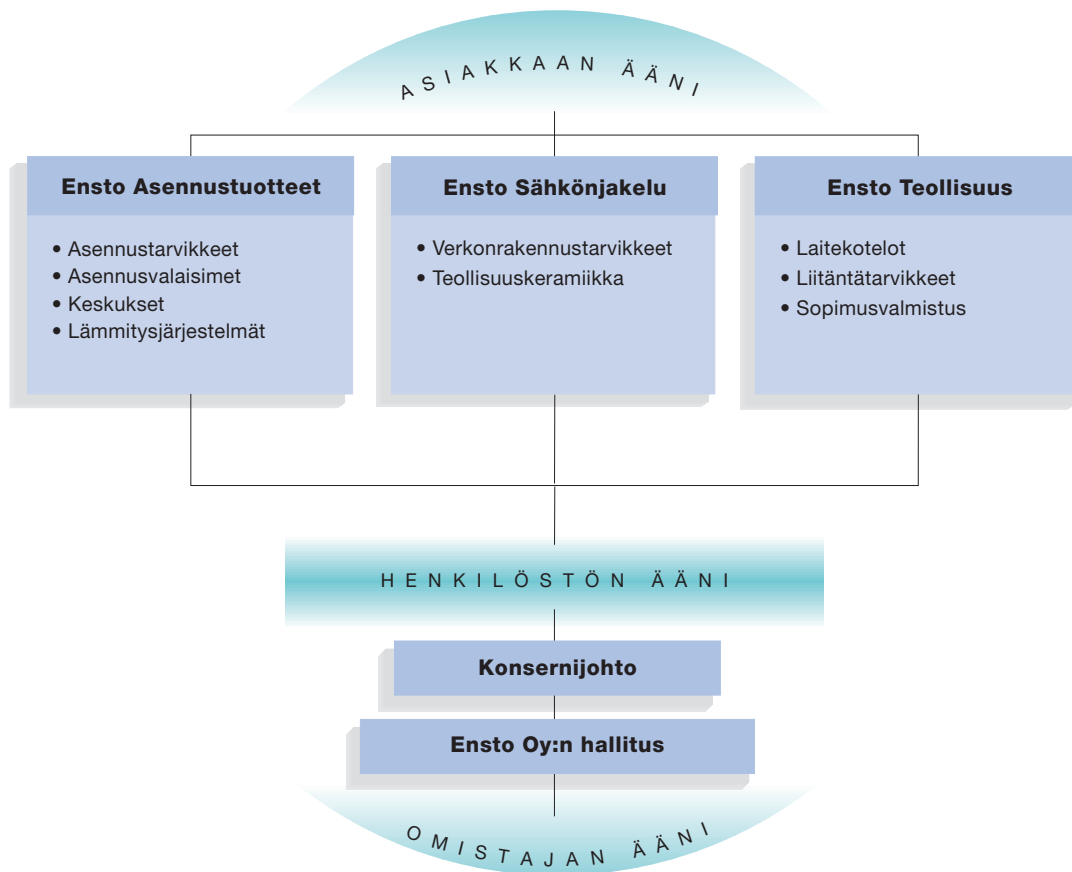
Avaintiedot

		1997	1996	1995	1994	93/94	92/93
		12 kk	12 kk	12 kk	12 kk	18 kk	12 kk
LIKEVAIHTO	Mmk	1 159,3	1 005,9	927,4	765,1	1 154,2	701,6
Muutos edelliseen tilikauteen	%	15,3	8,5	21,2	9,1	64,5	1,7
ULKOMAAN TOIMINTA	Mmk	562,3	514,6	459,3	433,8	655,0	429,4
Osuus liikevaihdosta	%	48,5	51,2	49,5	56,7	56,7	61,2
Muutos edelliseen vuoteen	%	9,3	12,0	5,9	1,0	52,5	7,6
TOIMINTA SUOMESSA	Mmk	597,0	491,3	468,1	331,3	499,2	272,2
Muutos edelliseen vuoteen	%	21,5	5,0	41,3	21,7	83,4	-0,7
VIENTI SUOMESTA	Mmk	188,4	158,2	121,6	118,2	171,0	99,3
Muutos edelliseen vuoteen	%	19,1	30,1	2,9	19,1	72,2	19,5
KÄYTTÖKATE	Mmk	134,2	116,8	105,3	99,9	161,3	71,0
Osuus liikevaihdosta	%	11,6	11,6	11,4	13,1	14,0	10,1
POISTOT SUUNNITELMAN MUKAAN	Mmk	59,4	55,9	56,9	44,7	68,0	46,1
Osuus liikevaihdosta	%	5,1	5,6	6,1	5,8	5,9	6,6
LIKEVOITTO	Mmk	74,8	60,9	48,4	55,1	93,2	24,9
Osuus liikevaihdosta	%	6,5	6,1	5,2	7,2	8,1	3,5
RAHOITUSNETTO	Mmk	-8,0	-7,4	-7,5	-6,2	-13,2	-4,2
Osuus liikevaihdosta	%	-0,7	-0,7	-0,8	-0,8	-1,1	-0,6
VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ	Mmk	66,8	53,5	40,9	48,9	80,0	20,8
Osuus liikevaihdosta	%	5,8	5,3	4,4	6,4	6,9	3,0
TULOS ENNEN VARAUKSIA	Mmk	52,9	53,5	35,3	47,6	83,0	16,2
Osuus liikevaihdosta	%	4,6	5,3	3,8	4,1	7,2	2,3
TILIKAUDEN VOITTO	Mmk	36,2	32,3	12,1	31,1	54,3	8,0
Osuus liikevaihdosta	%	3,1	3,2	1,3	4,1	4,7	1,1
INVESTOINNIT	Mmk	115,0	53,9	151,1	53,0	72,8	93,4
Osuus liikevaihdosta	%	9,9	5,4	16,3	6,9	6,3	13,3
SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO	%	14,1	12,3	11,4	12,7	14,5	9,0
OMAN PÄÄOMAN TUOTTO	%	15,1	11,5	9,1	11,1	12,8	4,9
OMAVARAISUUSASTE	%	45,7	44,0	43,2	45,9	45,9	42,0
VELKAANTUNEISUUSASTE (gearing)	%	41,7	34,3	49,9	25,9	25,9	43,9
MAKSUVALMIUS (current ratio)		1,5	1,6	1,6	1,9	1,9	2,1
KOROLLINEN NETTOVELKA	Mmk	150,6	121,1	160,9	79,4	79,4	124,8
Osuus liikevaihdosta	%	13,0	12,0	17,3	10,4	6,9	17,8
TASEEN LOPPUSUMMA	Mmk	794,1	805,8	749,3	670,1	670,1	680,2
TUTKIMUS JA KEHITYSMENOT	Mmk	32,9	32,0	29,2	23,3	34,9	N/A
Osuus liikevaihdosta	%	2,8	3,2	3,1	3,0	3,0	
TILAUSKANTA	Mmk	163,6	177,8	158,6	133,3	133,3	102,2
TULOS / OSAKE (EPS)	mk	10,36	6,68	3,65	6,70	10,62	2,61
OMA PÄÄOMA / OSAKE	mk	69,91	63,49	57,90	58,60	58,60	55,51
OSINKO / OSAKE	mk	4,00	1,90	1,20	1,81	1,81	0,65
OSINKO / TULOS	%	38,6	28,4	32,9	27,0	17,0	24,7
LIKEVAIHTO / HENKILÖ	Tmk	637,0	599,8	573,5	512,1	521,3	493,4
HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN		1 820	1 677	1 617	1 494	1 476	1 422
HENKILÖSTÖ TILIKAUDEN LOPUSSA		1 838	1 761	1 653	1 501	1 501	1 455

Proforma 12 kk 1994

Edellisten tilikausien vertailuluvut on muutettu vastaamaan 1997 ryhmittelyä. Investoinnit sisältävät yritysostojen käyttöomaisuuserät ostohetkellä

Yhtiörakenne

Toimitusjohtajan katsaus

Tulos parani

Enston toiminta kehittyi suotuisasti tilikauden 1997 aikana. Liikevaihto oli 1 159 Mmk, jossa kasvua edelliseen vuoteen oli 15 %. Liikevoitto oli 74,8 Mmk (60,9 mk v. 1996) ja osakekohtainen tulos 10,38mk (6,68 mk v. 1996). Sijoitetun pääoman tuotto nousi 14,1 %:iin ja velkaantuneisuusaste oli 41,7 %.

Markkinatilanne Suomessa, erityisesti rakennusteollisuudessa sekä Keski-Euroopassa oli hyvä ja sopimusvalmistuksen käyttöaste korkea. Samanaikaisesti Ruotsin markkinatilanne oli epäyhtenäinen. Laiteteknoliiiketoiminnan panostukset ovat loppusuoralla ja liiketoiminta käynnistyi eräiden markkinahäiriöiden selvittyä täysin positiivisesti Enston kannalta.

Toimintavuoden aikana edettiin valitun kansainvälistymisstrategian mukaisesti uusille alueille. Vuoden aikana perustettiin myyntiyhtiöt Saksaan ja Hollantiin sekä hankittiin enemmistö Isossa-Britanniassa sijaitsevasta erikoistukkuliikkeestä. Unkarissa valmistui uudet toimitilat. Useissa maissa solmittiin uusia yhteistyösopimuksia vientimarkkinoiden laajentamiseksi. Viroon siirrettiin tuotantoa sekä aloitettiin omien toimitilojen rakentaminen. Pohjoismaiden ulkopuolisen liikevaihdon kasvu oli 22%.

Konsernirakenne virtaviivaistui

Vuoden aikana suoritettiin useita fuusioita tytäryhtiökoon optimoimiseksi ja toisaalta konsernin rakenteen toiminnalliseksi selkiyttämiseksi. Osana rakennemuutosta luovuttiin pääasiassa sisustusvalaisimia valmistavasta norjalaisesta Høvik Lys AS:sta ja sen ruotsalaisesta myyntiyhtiöstä. Vuoden aikana ostettiin loppuosa eli 48 % teollisuuden so-

pimusvalmistusta tekevän Saloplast Oy:n osakekanasta, nostettiin omistusosuus kiinnitystarvikkeita valmistavassa Sormat Oy:ssä 20 %:stä 95 %:iin ja ostettiin 51 % sähkötarvikkeiden maahantuontiyri-tyksestä Briticent International Ltd:sta. Loppuvuonna käynnistettiin Unkarissa tehdashanke sopimusvalmistustoiminnan laajentamiseksi pääasiakaiden mukana. Porvooseen rakennettiin uusi tehdas Ensto Busch-Jaegerin toimintojen keskittämiseksi. Konsernin useissa eri yhtiöissä on käynnistetty varsin mittavia logistiikkaprojekteja varmistamaan kansainvälistä palvelu- ja kilpailukykyämme tulevaisuuden markkinahaasteissa.

Konsernin sisäisen tehokkuuden lisäämiseksi on toisaalta yksinkertaistettu ja madallettu organisaatiota ja toisaalta parannettu eri maiden yksiköiden välistä koordinaatiota ja yhteistyötä.

Konsernirakennetta kehitetään Ensto Oy:n jakautumisella erottamalla varsinainen teollinen toiminta kiinteistöliiketoiminnasta. Tällä toimenpiteellä selkeytetään Enston kuvaa sijoituskohteena ja parannetaan sen toiminnan raportointi- ja analysointiedellytyksiä.

Konsernin visuaalisen ilmeen yhtenäistämällä Ensto-nimen näkyvyyttä on vahvistettu kaikissa liiketoimintayksiköissämme ja kaikilla toimintamme alueilla.

Kasvun edellytykset olemassa

Loppuvuoden aikana alkoivat Aasian tapahtumat varjostaa kehitystä myös USA:ssa ja Euroopassa. Nyt näyttää siltä, että ainakin metalliteollisuus ja osittain tietoliikennetoimiala kokevat vaikeuksia Kaakkois-Aasian vientimarkkinoilla ja se heijastuu mm. alihankintaketjujen kautta muuallekin. Vaikutukset Enston liiketoimintaan näyttävät kuitenkin

olevan varsin vähäisiä. Pohjoismaiden rakentamisen aktiviteetin arvioidaan olevan edellisvuoden tasolla tai jopa hiukan parempi. Konsernin tavoitteena on edelleen parantaa asemaansa sekä tuotteiston uusimisella että markkinointiponnistelujen ja asiakaspalvelun kehittämällä.

Keski-Euroopassa, erityisesti itäisessä Euroopassa, markkinakehitys on jo pitkään ollut Enston kannalta suotuisaa ja uskomme kasvun jatkuvan.

Länsi-Euroopassa uusien markkinointiyhtiöiden myötä uskomme markkinaosuuksiemme kasvavan.

Ensto-konsernille vuosi 1997 merkitsi liiketoiminnan laajentamista, sisäistä uudistumista ja tehokasta tuloksentekeä. Haluan kiittää yhtiön asiakkaita heidän myötävaikutuksestaan Enston vahvistumiseen. Erityinen kiitos kuuluu henkilökunnallemme, joka on mahdollistanut voimakkaan kehityksemme parhaalla ammattiosaamisellaan ja omalla panoksellaan.

Porvoossa, maaliskuussa 1998

Petteri Walldén
toimitusjohtaja

Ensto on kehittänyt Jussi-kosteusvahtijärjestelmän, jota voidaan hyödyntää esim. keittiöissä ja muissa kodin kosteissa tiloissa. Samoissa tiloissa voi hyödyntää myös monipuolista moduulirakenteista asennusjärjestelmää. Kosteusvahti sai Sammon turvallisuuspalkinnon vuonna 1997.

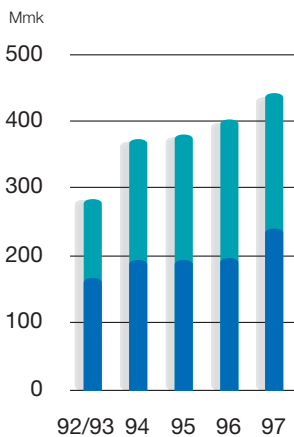

ENSTO ASENNUSTUOTTEET VALMISTAA JA MARKKINOI UUDISRAKENTAMISEEN JA SANEERAUKSEEN TARKOITETTUA TUOTTEITA, JOITA OVAT: ASENNUSTARVIKKEET, ASENNUSVALAISIMET, KESKUKSET JA ERILAISET LÄMMITYSJÄRJESTELMÄT.

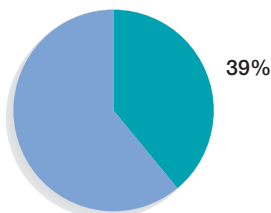

Seppo Martikainen

Liikevaihto

Toimialan osuus konsernin liikevaihdosta

Kannattavaa kasvua

Toimialan tuotteiden kysyntä päämarkkina-alueilla oli hyvällä tasolla lukuunottamatta Ruotsia. Toimialan kokonaisliikevaihto oli 443 Mmk ja vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 17 % verrattuna edelliseen vuoteen. Vertailussa on tällöin eliminoitu syyskuun lopussa myytyjen valaisinyhtiöiden Høvik Lys AS:n ja Ensto Høvik AB:n ja marraskuun alusta Enston omistukseen tulleen Sormat Oy:n liikevaihdot.

Liikevoitto 38 Mmk oli edellisvuoden tasolla, koska edellä mainitun norjalaisen yhtiön tulos heikensi kannattavuutta. Toimialalla erityisesti asennustarviketuoteryhmän tulos oli hyvä. Sen osuus toimialan liikevaihdosta oli 46 %.

Uudet yhtiöt menestyivät

Vuoden 1997 alussa fuusion seurauksena perustetun Ensto Electric Oy:n toiminta käynnistyi myönteisesti. Yhtiön liikevaihto oli 168 Mmk. Rakennustoimintaan liittyvien tuoteryhmien kuten asennusvalaisimien, keskusten ja lämmitysjärjestelmien volyymit sekä tulos paranivat. Selvä kysynnän kasvu kohdistui teollisuuden sähkölämmitysjärjestelmiin. Toteutetuista hankkeista mittavin oli Borealis Polymers Oy:lle erittäin lyhyessä ajassa toimitettu fenolikumeenilaitoksen sähkösaattojen perusparannustyöt.

Marraskuun alusta konserniyhtiönä aloittanut Sormat Oy on merkittävä pohjoismainen kiinnitys- ja sähkötarvikkevalmistaja ja markkinoija. Yhtiön lii-

kevaihto on vuositasolla noin 65 Mmk ja henkilöstön määrä 100. Yrityksellä on vahva asema myös Venäjällä ja Baltiassa sekä useissa Keski-Euroopan maissa. Viennin osuus on kasvanut voimakkaasti 90-luvulla kivuten vuonna 1997 35 %:iin liikevaihdosta. Yrityksen kannattavuus on hyvä.

Asennustarviketuoteryhmät Suomessa ja Ruotsissa kehittyivät hyvin, Norjassa kehitys oli odotuksia huonompaa. Suomessa Ensto Busch-Jaeger Oy käynnisti kaksi merkittävää liike-toiminnan kehittämishanketta: uusien toimitilojen rakentamisen sekä toimitatavan uudistamisen. Kummatkin hankkeet vahvistavat yrityksen kykyä palvella sekä pohjoismaisia että muiden lähimarkkina-alueiden asiakkaita. Uudistukset otetaan käyttöön kevään 1998 aikana. Yhtiön toiminta kasvoi markkinakasvua vastaavasti ja tulos pysyi hyvänä. Ensto Idealplast AB pystyi Ruotsin rakennustoiminnan supistumisesta huolimatta kasvattamaan liike-toimintansa volyymin ja parantamaan tulostaan.

Idän markkinat vetävät

Markkinointiyhtiöt Venäjällä ja Baltiassa kehittyivät myönteisesti, samoin myynti Puolassa. Eestissä aloitettiin tuotteiden kokoonpanotoiminta. Tallinnassa käynnistettiin Ensto-talon rakentaminen, jonka valmistuttua kaikki markkinointitoiminnot voidaan keskittää saman katon alle.

Kahden mittavan rakennushankkeen lisäksi merkittäviä laiteinvestoin-

teja tehtiin Ensto Electric Oy:n Mikkelin tehtaalla. Investoinneilla modernisoidaan tehtaan ohutlevyn käsittelyä ja automatisoidaan metallisten laitekoteloiden valmistusta.

Valaisinvalmistuksessa päätettiin keskittyä Enston perustuotteisiin eli asennusvalaisimiin, jonka seurauksena sisustus- ja projektivalaistuksessa toimineet valaisin-yhtiöt Norjassa ja Ruotsissa myytiin. Valaisinvalmistusta on edelleen Suomen lisäksi kapeilla tuotesektoreilla sekä Ruotsissa että Irlannissa.

Myönteiset kasvuodotukset

Odotukset vuodelle 1998 ovat myönteiset. Rakennustoiminta, erityisesti asuntorakentaminen, Suomessa pysynee vireänä ja ennusteiden mukaan myös Ruotsin rakennustoiminnan odotetaan elpävän. Muilla markkina-alueilla toimintavolyymimme ovat suhteellisesti vielä pieniä markkina-kokoon verrattuna.

Asennustarvikkeet:

Ensto Busch-Jaeger Oy, Suomi (ISO 9001)
Ensto Idealplast AB, Ruotsi (ISO 9001)
Sormat Oy, Suomi (ISO 9001)

Asennusvalaisimet:

Ensto Electric Oy, Suomi (ISO 9001)
Ensto El-Be AB, Ruotsi
Ensto Teoranta, Irlanti

Keskukset ja

lämmitysjärjestelmät:

Ensto Electric Oy, Suomi

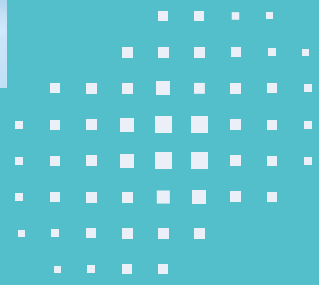
Markkinointiyhtiöt:

Ensto Busch-Jaeger AS, Norja
AS Ensto Elekter, Viro
AS Ensto Latvija, Latvia
ZAO Ensto Elektro, Venäjä
ZAO Elektro Sys, Venäjä

Toimialayhteenveto

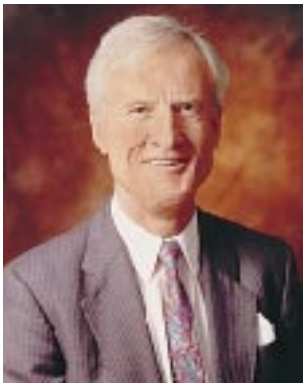
	1997	1996	1995	1994	92/93
	12kk	12kk	12kk	12kk	12kk
Liikevaihto	442 885	403 478	382 783	376 014	287 493
josta Suomen ulkopuolella	202 796	207 643	188 437	183 252	119 845
Investoinnit	37 818	16 895	16 058	20 462	9 846
Henkilöstö keskimäärin	657	607	655	685	558

Turun Hirvensalon rantamaisemaan on Studio Nurmesniemi suunnitellut ns. maisemapylväät. Ensto on ollut projektissa mukana toimittaan pylväisiin verkonrakennustarvikkeita.

ENSTO SÄHKÖNJAKELU VALMISTAA JA MARKKINOI MAAILMANLAAJUISESTI
VERKONRAKENNUSTARVIKKEITA JÄNNITEALUEELLE 0,4 - 400 kV JA KERAMIikka-
TUOTTEITA TEOLLISUUDEN TARPEISIIN.

B.-Jørgen Høiness

Kasvu ylitti arviot

Vuonna 1997 Ensto Sähkönjakelun liikevaihto oli 343 Mmk. Kasvu edellisestä vuodesta on 13 %. Liikevaihdon kasvu olisi selvästi arvioitua suurempi. Myynti Suomen ulkopuolelle oli 81 % toimialan koko liikevaihdosta. Vienti Pohjoismaiden ulkopuolelle jatkaa edelleen kasvuaan vuonna 1998 ja organisaatiomme tulee korostamaan merkittävästi vientitoimintaa ja hyödyntämään kaikkien pohjoismaisten yhtiöittemme voimia ja kykyjä.

Toimialan liikevoitto 19,2 Mmk oli selvästi edellisen vuoden vastaavaa parempi. Kustannusleikkausten ja tehokkuuden parantamisen myötä Norjan Fredrikstadissa sijaitsevan Ensto NTP AS:n toiminta parani ja yhtiö menestyi hyvin vaikeilla markkinoilla vuonna 1997.

Kasvun kärki Keski-Euroopassa

Vuonna 1997 voima- ja jakeluyhtiöiden kehitys jatkui Euroopassa yritys-kauppojen ja yhdentymisen kautta, tavoitteena mukautua sähkön toimitusten sääntelyn vapautumiseen. Tilikauden 1997 aikana on toimialalla jatkuvasti kehitetty toimintaa muuttuvan ympäristön mukaan, investoitu uusiin tuotteisiin, tuotantolaitoksiin ja ihmisiin. Pientä vilkastumista oli havaittavissa tuotteidemme osalta perinteisten sähkölaitosasiakkaiden kohdalla Pohjoismaissa, mutta pääasiallinen kasvu tapahtui Keski-Euroopassa. Vuonna 1998 investoinnit ilmajohtoihin (0,4 -

45 kV) pysyvät Pohjoismaissa vähäisinä, mutta voimansiirtojohtojen (132 - 400 kV) rakennustarvikkeiden kysynnässä on odotettavissa kasvua seuraavina vuosina. Verkonrakennustarvikkeiden osuus toimialan liikevaihdosta on 66 %.

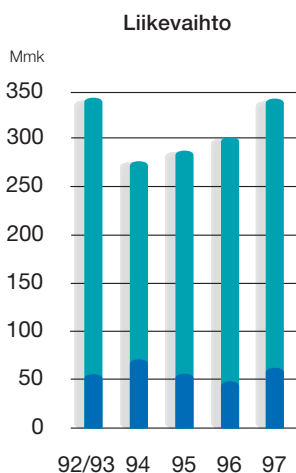
Uudet toimitilat

Vuoden 1997 merkittäviä päätapahtumia oli unkarilaisen tytäryhtiön, Ensto Elsto Kft:n (ent. Elsto Fittings Ltd.) uusien tilojen avaaminen Budapestissa. Tämän ansiosta voimme saada aikaan kasvua Unkarin markkinoilla. Ensto Elektriska AB:n toiminta Ruotsissa muutti uusiin tiloihin lähemmäksi Tukholmaa. Samaan toimipisteeseen sijoittui myös muita yhtiöitä Ensto konsernista.

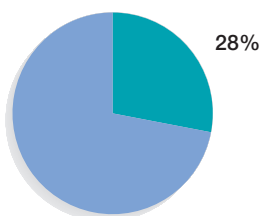
Kasvu uusista tuotteista

Uusien tuotteiden tuominen markkinoille lisää kasvua vuonna 1998. Merkittävä lisä kaapelitarviketuotteistossamme ovat kaapelijakokaappien lisäksi tietoliikenne- ja kaapeli-TV- kaapit. Myös kuituoptisten tuotteiden, kuten valokaapelitarvikkeiden (OPGW) sekä pääte- ja liitäntälaitteiden, valikoimamme tulee kasvamaan edelleen vuonna 1998.

Vuonna 1998 Ensto Sähkönjaku aikoo lujittaa ympäristöystävällistä profiiliaan ja osaamistaan sekä keskittyä tuotteiden elinkaaren kehittämiseen. Parhaillaan testataan pylväsrakenteita, joilla pyritään pienentämään sähkö- ja

Toimialan osuus konsernin liikevaihdosta

magneetikenttiä jakelujohtojen läheisyydessä. Myös silikonin injektointimetelmän käyttöönotto PEX-eristeisten suurjännitekaapelien käyttöään lisäämiseksi on osoittautunut menestykselliseksi ja pidentänyt kaapelin käyttöikää 10 – 20 vuotta. Suunnitelma tuotteidemme ympäristövaikutusten selvittämiseksi ja tuotteiden sertifoimiseksi käynnistyy myös vuonna 1998.

Yleisesti teollisuudessa on ymmärretty keraamisten tuotteiden edut ympäristöystävällisenä materiaalina suodinelementtien, kulutusta kestävien osien, pinnoitteiden ja muiden ympäristöystävällisten tuotteiden valmistuksessa. Toimialan teollisuuskeramiikkaa valmistavat yhtiöt kehittävät osaamistaan ja suuntaavat investointejaan uusiin markkinointialueisiin.

Vuonna 1998 Ensto Sähkönjakelu tulee jatkamaan keskittymistä itäiseen Keski-Eurooppaan.

Sen osuus toimialan liikevaihdosta on 16 %. Koska markkinat Pohjois-

maissa elpyvät hitaasti, tulee itäisen Keski-Euroopan maiden merkitys korostumaan vuoden 1998 liikevaihdossa ja tuloksessa.

Verkonrakennustarvikkeet:

Ensto Sekko Oy, Suomi (ISO 9001)
Ensto Egotech AS, Norja
AS Ensek, Viro

Teollisuuskeramiikka:

Ensto Ceramics Oy, Suomi
Ensto Ifö AB, Ruotsi (ISO 9001)
Ensto NTP AS, Norja (ISO 9001)

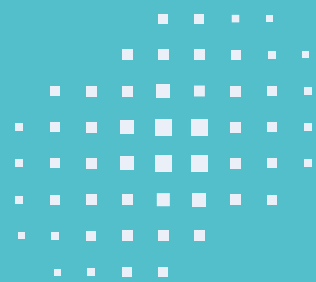
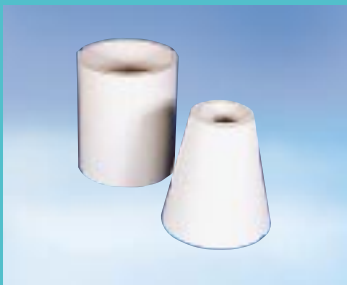
Markkinointiyhtiöt:

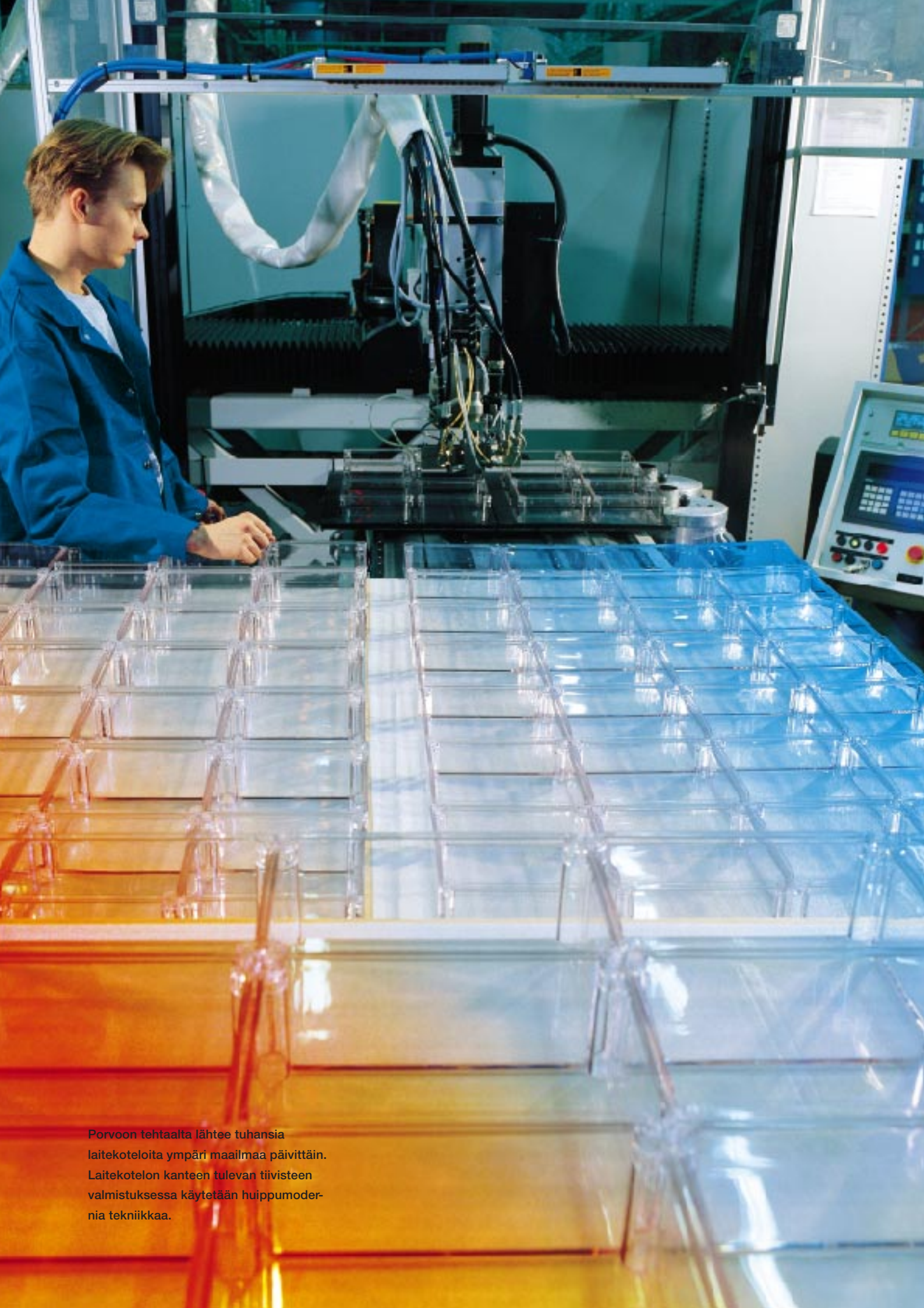
Ensto Elektriska AB, Ruotsi
Ensto Høiness AS, Norja
Ensto Elsto Kft., Unkari
Ensto Pol Sp. z o.o., Puola

Toimialayhteenveto

	1997	1996	1995	1994	92/93
	12kk	12kk	12kk	12kk	12kk
Liikevaihto	342 991	303 207	288 745	276 603	343 520
josta Suomen ulkopuolella	279 482	255 128	232 382	204 257	287 713
Investoinnit	19 714	17 816	18 107	21 422	15 676
Henkilöstö keskimäärin	534	515	486	509	569

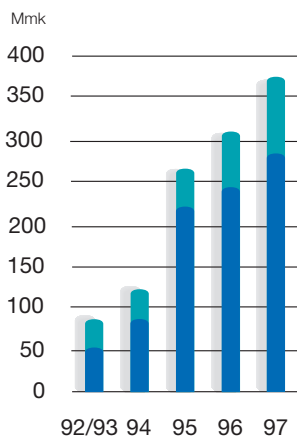
Porvoon tehtaalta lähtee tuhansia laitekoteloita ympäri maailmaa päivittäin. Laitekotelon kanteen tulevan tiivisteiden valmistuksessa käytetään huippumodernia tekniikkaa.

ENSTO TEOLLISUUS VALMISTAA JA MARKKINOI LAITEKOTELOITA JA LIITÄNTÄTARVIKKEITA VALMISTAVAN TEOLLISUUDEN TARPEISIIN JA TOIMII ASIAKASKOHTAISTEN TUOTTEIDEN SOPIMUSVALMISTAJANA MM. METALLI-, SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKATEOLLISUUDELLE.

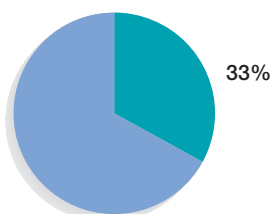

Jussi Viitala

Liikevaihto

Toimialan osuus konsernin liikevaihdosta

Vakaata kasvua

Toimialan kokonaiskasvu päätuote-alueilla oli hyvä. Vertailukelpoinen liikevaihto kasvoi 310 Mmk:sta 375 Mmk:aan. Suurin kasvu oli laitekotelotuoteryhmällä, jonka osuus liikevaihdosta oli 50 Mmk. Myös jousityyppisten valaisinliittimien kasvu oli hyvä, 80 %. Vienti Pohjoismaiden ulkopuolelle ja erityisesti Keski-Eurooppaan kehittyi suotuisasti.

Ensto Teollisuuden kannattavuus kehittyi hyvin vuoden aikana. Liikevoitto oli 28 Mmk, mikä on 55 % edellisen vuoden vastaavaa parempi. Kannattavuuden paraneminen johtui pääosin muovialan sopimusvalmistuskäynnän voimakkaasta kasvusta.

Monipuolistuva rakenne

Alkuvuodesta toukokuussa myytiin Ruotsissa sijaitseva automaattikoneiden syöttölaitteita valmistava tuotantoyhtiö Detaljteknik AB. Lokakuussa ostettiin 51% Ensto Briticent Ltd.:stä (ent. Briticent International Ltd.) Se on maahantuonti- ja erikoistukkuliike, jonka liikevaihto on noin 45 miljoonaa markkaa ja henkilökuntaa yhtiössä on 32. Kauppa oli osa Enston kansainvälistymisstrategiaa ja tarjoaa Enston tuotevalikoimaan hyvin sopivan markkinointikanavan Ison-Britannian alueella.

Toimialaan perustettiin kolme uutta yhtiötä. Ensto GmbH Germany on markkinointiyhtiö, joka sijaitsee Saksassa kuten myös Ensto Benelux B.V., joka sijaitsee Alankomaissa. Ens-

to Plastic Kft. tulee toimimaan muovituotteiden sopimusvalmistajana Unkarissa Pécsin kaupungissa paikallisille teollisuusyrityksille. Uuden tehtaan rakentaminen aloitetaan alkuvuodesta 1998 ja se liittyy Enston suunnitelmiin muovituotetoimintojen sopimusvalmistuksen kehittämistä.

Vuoden aikana tytäryhtiö Ensto Saloplast Oy:n (ent. Saloplast Oy) loppuosakekanta (48 %) hankittiin Enston omistukseen. Ensto Saloplast Oy on merkittävä sähkö- ja elektroniikkateollisuuden muovituotteiden sopimusvalmistaja. Yhtiön liikevaihto oli 172 Mmk vuonna 1997 ja henkilökuntaa keskimäärin 200.

Panostusta tuotteisiin ja tuotantoon

Laitekotelotuoteryhmässä tuotiin tilikauden aikana markkinoille uusia tuotteita ja tuotantokapasiteettia lisättiin sekä Porvooseen että Mikkeliin. Suomessa ja Ruotsissa vahvistettiin markkinointiorganisaatioita sekä perustettiin myyntiyhtiöt Saksaan ja Alankomaihin ja ostettiin maahantuontiyhtiö Isosta-Britanniasta.

Tilikaudella 1997 aloitettiin pistoliittimien joustavan asennustavan laaja tuotekehitysprojekti. Samalla liitäntätarvikkeiden vientiorganisaatiota vahvistettiin merkittävästi.

Tilikauden investoinnit olivat pääasiassa normaaleja korvausinvestointeja. Suurin uusinvestointipäätös oli Unkarin tehtaan rakennusprojektin aloittaminen. Tähän projektiin koh-

distuvat investoinnit toteutuvat vuosina 1998 ja 1999. Uuden tehtaan investoinnit vuodelle 1998 ovat on n. 40 Mmk. Sen toiminta käynnistyy vuoden 1998 lopulla.

Painopiste markkinointiin

Vuodesta 1998 odotetaan koteloliiketoiminnan läpimurtovuotta sen päämarkkina-alueilla EU:ssa ja USA:ssa. Painopiste on nyt selvästi siirtymässä tuotekehityksestä markkinoinnin puolelle. Sopimusvalmistuksessa on seurattava asiakkaita uusille alueille. Tällä hetkellä tutkitaan tiiviisti uusia valmistustekniikoita, joihin tulevaisuudessa toimialan investoinnit kohdistetaan.

Laitekotelot:

Ensto Control Oy, Suomi (ISO 9001)

Liitännätarvikkeet:

Ensto Connector Oy, Suomi (ISO 9001)

Sopimusvalmistus:

Ensto Saloplast Oy, Suomi (ISO 9002)

Ensto Parts Oy, Suomi

Ensto Automation Oy, Suomi

Ensto Tools Oy, Suomi

Markkinointiyhtiöt:

Ensto Component AB, Ruotsi

Ensto Component AS, Norja

Ensto Jelo AB, Ruotsi

Ensto Briticent Ltd, Iso-Britannia

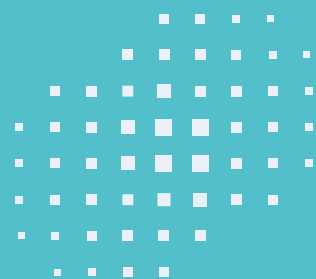
Ensto Benelux B.V., Alankomaat

Ensto GmbH Germany, Saksa

Toimialayhteenveto

	1997	1996	1995	1994	92/93
	12kk	12kk	12kk	12kk	12kk
Liikevaihto	374 880	309 894	265 513	123 444	86 919
josta Suomen ulkopuolella	91 561	66 935	45 167	36 491	32 544
Investoinnit	17 185	16 203	21 733	2 347	35 207
Henkilöstö keskimäärin	565	499	396	174	176

Hallituksen toimintakertomus

tilikaudelta 1.1.-31.12.1997

Yleistä

Ensto-konserni on toiminnallisesti jaettu kolmeen toimialaan. Ensto Asennustuotteet kehittää, valmistaa ja markkinoi uudisrakentamiseen ja saneeraukseen tarkoitettuja sähköasennustarvikkeita. Asennustuotteet-toimialan liikevaihto 1997 oli 443 Mmk vastaten 39 %:sta konsernin liikevaihdosta ja liikevoitto oli 38 Mmk. Ensto Sähköjakelu kehittää, valmistaa ja markkinoi verkonrakennustarvikkeita ja teollisuuskeramiikkaa. Sen liikevaihto 1997 oli 325 Mmk (28 %) ja liikevoitto 19 Mmk. Ensto Teollisuus on keskittynyt valmistavan teollisuuden tarpeiden täyttämiseen valmistamalla mm. laitekoteloita ja liitännätarvikkeita sekä toimii mm. sähkö- ja elektroniikkateollisuuden sopimustoimittajana. Toimialan osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 33 %, eli 375 Mmk ja liikevoitto 28 Mmk.

Toimintaympäristö

Edellisvuoden syksynä Suomessa alkanut rakennustuotannon elpyminen on jatkunut koko tilikauden ajan. Uudisrakennustuotanto käsitti 1997 jo 30.000 asuntoa kun edellisvuoden vastaava luku oli 21.000. Ruotsin rakennustuotanto sitävästoin on ollut hyvin alhaisella tasolla ja kysyntä on ollut edellisvuotta heikompi. Voima- ja sähköjakeluyhtiöiden kysyntä Pohjoismaissa vahvistui jonkin verran tilikauden aikana. Elektroniikkateollisuuden sopimusvalmistuskysyntä on ollut hyvä koko tilikauden. Konsernin markkina-alueet olivat vuonna 1997 pääosin samat kuin aikaisemmin. Liikevaihdosta 82 % tuli edelleen Skandinavian maista. Suomessa liikevaihto kasvoi 21 %:lla ja oli 51 % koko konsernin liikevaihdosta. Ruotsin ja Norjan liikevaihto jäi edellisvuoden tasolle. Keski-Euroopan maissa kasvu on jatkunut ja vahvistuu edelleen mm. tehdyn yritystoston ansiosta.

Tilikauden aikana Ensto voitti markkinatuomioistuimessa käydyn oikeudenkäynnin, jonka lopputulos oli

kaikilta osin konsernin kannalta myönteinen ja mahdollistaa laitekoteloiden häiriöttömän markkinoinnin.

Konsernirakenteen muutokset

Konsernin rakennetta on tilikauden aikana selkiytetty yritysostoilla, myynneillä ja mm. sulautumisilla, joiden avulla on muodostettu suurempia ja tehokkaampia tytäryhtiökokonaisuuksia.

Muovialan sopimusvalmistusta sähkö- ja elektroniikkateollisuudelle harjoittavan tytäryhtiön Saloplast Oy:n osakekannan loppuosa eli 48 % ostettiin 2.4.1997.

Tilikauden aikana perustettiin tytäryhtiö Ensto Benelux B.V. Alankomaihin ja Ensto GmbH Germany Saksaan tavoitteena ennen kaikkea teollisuustoimialan tuotteiden markkinointi Benelux-maihin ja Saksaan.

Iossa-Britanniassa toimiva sähkötarvikkeiden erikoistukkuliike Briticent International Ltd liitettiin konserniin 1.9.1997 alkaen. Yhtiön liikevaihto on vuositasolla noin 45 Mmk ja se markkinoi ensisijaisesti teollisuustoimialan tuotteita kuten laitekoteloita Ison-Britannian markkinoille.

Norjalainen projekti- ja sisustusvalaisimia valmistava Høvik Lys AS sekä sen ruotsalainen markkinointiyhtiö Ensto Høvik AB myytiin 30.9.1997. Myytyjen yhtiöiden liikevaihto oli vuositasolla noin 80 Mmk. Norjalaisen tehtaan kannattavuus oli vaatimatonta, joten kauppa vaikuttaa positiivisesti asennustoimialan kannattavuuteen tulevaisuudessa. Kaupasta syntyi myyntivoittoa 10,9 Mmk, joka on esitetty tuloslaskelman satunnaisissa tuotoissa.

Ruotsissa myytiin teollisuusautomaatioon erikoistunut Detaljteknik i Jönköping AB, millä ei ole mainittavaa merkitystä konsernin liikevaihtoon tai tulokseen.

Lokakuun lopulla lisättiin omistus 95 %:iin kiinnitystarvikkeita valmistavasta Sormat Oy:stä, jonka vuotuinen

liikevaihto on n. 70 Mmk. Yhtiö on liitetty konserniin 1.11.1997 alkaen ja sen hyvä kannattavuus vahvistanee jatkossa konsernin tulosta. Kaupasta syntyi konserniaktiivaa 9,7 Mmk, joka poistetaan kymmenen vuoden aikana.

Tilikauden aikana toteutettiin seuraavat konsernin sisäiset yritysjärjestelyt:

Oy Ensto Høvik Ab sulautui Oy Eltekno Ab:hen vuoden 1997 alusta. Yhtiöön siirtyi 1.1.1997 alkaen myös Oy Sähkövaruste Ab:n keskus- ja putkistotuoteryhmät. Elteknon nimi muutettiin Oy Ensto Electric Ab:ksi ja siihen keskitettiin lämmitysjärjestelmien, asennusvalaisimien sekä keskus- ja putkistotuoteryhmien valmistus ja markkinointi. Oy Sähkövaruste Ab jatkoi 1.1.1997 alkaen kiinteistöyhtiönä nimellä Kiinteistö Oy Mikkelin Insinöörikatu 1.

Ensto Oy:n kokonaan omistama Oy Ensto Installation Ab, jolla ei tilikauden 1997 aikana ollut varsinaista liiketoimintaa, on tilikauden aikana sulautunut emoyhtiönsä ja Oy Ensto Kiinteistöhuolto Oy on sulautunut Ensto Kiinteistöt Oy:hyn, johon on keskitetty kiinteistöjen huolto- ja valvontapalveluja. Oy Ensto Busch-Jaeger Ab sulautui 30.11.1997 emoyhtiönsä Oy Durelek Ab:hen, joka fuusion jälkeen sai nimekseen Ensto Busch-Jaeger Oy.

Oy Envo Ab sulautui 1.12.1997 Oy Sekko Ab:hen, joka 31.12.1997 fuusioitui emoyhtiönsä, Oy Ensto Distribution Ab:hen. Ensto Distribution sai nimekseen Ensto Sekko Oy.

Em. lisäksi on pantu vireille sulautuminen, jolla Porvoon Teollisuustalo Oy sulautuu Ensto Kiinteistöt Oy:hyn vuoden 1998 aikana. Sulautumisen syynä on kiinteistöjen keskittämistävoitteet.

Saloplast Oy:n osakekaupan yhteydessä konserniin liitetyt, toimintaa harjoittamattomat yhtiöt, Omasus Oy sekä Pedesis Oy, on päätetty sulauttaa Ensto Industry Oy:hyn. Sormat Oy:n osakekaupan myötä konserniin tullut

Sormeta Oy on päätetty sulauttaa Ensto Oy:hyn.

Sisäisinä liiketoimintakauppoina toteutettiin 1997 aikana sorvaamon ja pintakäsittelyosaston siirto Ensto Control yhtiöstä sopimusvalmistusta tarjoavaan yhtiöön, jonka nimi Enstoplast Oy muutettiin vuoden 1998 alusta Ensto Parts Oy:ksi. Elektroniikkaliiketoiminta siirrettiin Ensto Controlista Ensto Electriciin.

Ensto Oy:n hallitus on päättänyt esittää ylimääräiselle yhtiökokoukselle konsernin emoyhtiön Ensto Oy:n kokonaan jakautumista OYL 14 a luvun ja EVL 52 c §:n mukaisesti siten, että sen kaikki varat ja velat siirtyvät perustettaville yhtiöille, Ensto Oy:lle ja Mattio Oy:lle. Jakautumisen seurauksena uuteen Ensto Oy:hyn siirtyy teollisuusliiketoimintaan liittyvä omaisuus ja Mattio Oy:hyn tähän liiketoimintaan liittyvät omaisuus kuten kiinteistöt, asunto-osakkeita ja muita arvopapereita. Jakautumisen seurauksena uuden Ensto-konsernin omavaraisuusaste tulee olemaan noin 35%.

Emoyhtiön jakautumista edeltää Ensto Kiinteistöt Oy:n jakautuminen, jolla omaisuus jaetaan edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti. Uuteen Ensto-konserniin jää teollista liiketoimintaa palveleva kiinteistöomaisuus.

Konsernin kehitys

Ensto-konsernin liikevaihto tilikaudella 1997 oli 1.159 Mmk ja kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 15 %. 51 % liikevaihdosta syntyi Suomessa, 15 % Norjassa, 15 % Ruotsissa, 17 % muissa Euroopan maissa ja 2 % muissa maissa ja 5% muodostuu arvopaperikaupasta. Vienti Suomesta oli 188,4 Mmk eli n. 16% konsernin liikevaihdosta ja sen kasvu edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna oli 19 %.

Kasvu tuli asennustuotteet -toimialalta 10 %, sähköjakelu -toimialalta 7 % ja teollisuus-toimialalta 21 %.

Asennustuotteet -toimialan kasvuprosenttiin vaikutti vuonna 1997 norjalaisen valaisintehtaan ja sen ruotsalaisen markkinointiyhtiön myynti noin 5 % pienentävästi kun taas kiinnitystarvikkeita valmistavan Sormat Oy:n osto kasvatti toimialan liikevaihtoa noin 2 %.

Sähköjakelutoimialan liikevaihdon nousu tuli sisäisestä kasvusta. Parannusta tuli mm. keraamisesta ryhmästä ja Norjan kysyntätilanne sähkölaitostarvikkeiden osalta vahvistui. Myös Itäisessä Keski-Euroopassa liikevaihto kasvoi merkittävästi.

Vuosi 1997 oli sopimusvalmistustoiminnan kysynnän osalta voimakas Suomessa, josta syystä koko toimialan liikevaihdon kasvu oli merkittävä. Teollisuus-toimialalta myytiin tilikauden alussa teollisuusautomaation erikoistunut Detaljteknik i Jönköping, jonka vaikutus toimialan liikevaihtoon ja tulokseen oli hyvin vähäinen. Syyskuun alusta lukien hankittu Britcent International Ltd vahvisti toimialan liikevaihdon kasvua noin 3 %.

Kannattavuus

Konsernin kannattavuus parani tilikaudella sähköjakelu- ja teollisuus-toimialalla. Asennustuotteet -toimialalla kannattavuus pysyi edellisen vuoden hyvällä tasolla. Konsernin tulos ennen satunnaiseriä oli 66,8 Mmk eli 5,8 % liikevaihdosta, kun vastaava luku edellisenä vuonna oli 53,5 Mmk eli 5,3 % liikevaihdosta. Toiminnallista tulosta parantaa muihin liiketoiminnan tuottoihin kirjatut käyttöomaisuuserien 5,5 Mmk:n myyntivoitot. Konsernin tulos pienentää n. 10 Mmk:n tulospalkkio-kirjaus. Asennustuotteet -toimialalla kannattavuuden paranemisen mahdollisti kotimaisen asennustarvikkeiden kysynnän pysyminen hyvänä. Teollisuus-toimialan kannattavuuden mahdollisti sopimusvalmistuksen volyymin nousu. Sähköjakelutoimialan kannattavuutta vahvisti sisäiset saneeraustoimet ja alan hieman vahvistunut kysyntä. Myös norjalaisen keramiikkatehtaan toiminnan tulos on 1997 kääntynyt positiiviseksi. Kannattavuus Ruotsissa heikkeni 1997 oleellisesti mm. alhaisen uudisrakennustuotannon takia.

Tilikauden nettotulosta parantaa satunnaiseriin kirjattu Høvik-yhtiöiden myyntivoitto, 10,9 Mmk ja nettotulosta heikentää Saloplast Oy:ssä tehty fuusiotappion kertakulukirjaus, 24,8 Mmk.

Sijoitetun pääoman tuotto parani 12,3 %:sta 14,1 %:iin ja oman pääoman tuotto 11,5 %:sta 15,9 %:iin.

Osakekohtainen tulos parani 6,68 mk:sta 10,36 mk:aan.

Rahoitus

Nettorahoituskulut olivat 0,7 % liikevaihdosta. Konsernin maksuvalmius on ollut koko tilikauden hyvä, joskin konserni on jatkanut likviditeettipolitiikkaa, jossa pyritään alhaiseen likviditeettiin, ja jossa suositetaan rahoitusreservejä kuten rahoituslimiitit ja luottolupaukset. Annettujen kiinnitysten määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna, koska luottolimittijärjestelyn vakuudeksi on annettu kiinnitettyjä haltijavelkakirjoja.

Konsernin rahoitus- ja valuuttahalinnossa käytetään riskien suojausinstrumentteina termiinejä, optioita ja koronvaihtosopimuksia.

Konserni on valmistautunut siirtymään euro-valuuttaan heti 1.1.1999 lukien.

Konsernin omavaraisuus oli 45,9 % 31.12.1997 (44% 31.12.1996). Nettovelkaantuneisuusaste (gearing) oli 41,4 % (34,3 %).

Investoinnit ja poistot

Tilikauden investoinnit vastasivat tulo-rahoitusta ottaen huomioon edellä mainittu norjalaisen valaisinyhtiön divestointi. Tilikauden investoinnit olivat 115 Mmk (53,9 Mmk). Merkittävin yksittäinen investointi oli Saloplast Oy:n 48 %:n vähemmistöosuuden hankinta 2.4.1997. Kaupan jälkeen yhtiö on kokonaan konsernin omistama. Saloplast-hankinnan yhteydessä syntynyt konserniaktiiva, 10,4 Mmk, poistetaan kymmenen vuoden kuluessa. Yhtiön tuloista on tilikauden aikana pienennetty vuonna 1989 syntyneen fuusiotappion menojäännöksellä 24,7 Mmk, joka on poistettu kokonaan 1997.

Muita yritysostoinvestointeja olivat Britcent International Ltd. sekä Sormat Oy. Näiden kauppohen vaikutus konserniaktiivan poistoon 1997 oli 1,1 Mmk.

Muita merkittäviä investointeja olivat teollisuusrakennus Porvoossa, 14,9 Mmk sekä Unkarilaisen sähkölaitostarvikkeiden markkinointiyhtiön toimitilat Budapestissa, 3,9 Mmk. Myös Viron Tallinnassa on tilikauden aikana käynnistetty toimitilarakennushanke. Lisäksi

tehtiin tuotantokapasiteettia kasvattavia investointeja sekä korvausinvestointeja.

Tilikauden loppupuolella on perustettu Unkariin muovialan sopimusvalmistustoimintaa harjoittava tytäryhtiö Ensto Plastic Kft, joka tulee rakentamaan vuoden 1998 aikana tuotantolaitoksen Pécs'iin Unkariin. Kyseessä oleva kokonaisinvestointi kiinteistöineen ja tuotantokoneineen tulee olemaan noin 40 Mmk.

Tilikauden divestoinnit olivat Høvik Lys AS:n ja Ensto Høvik AB:n myynti sekä Detaljteknik I Jönköping AB:n myynti. Kauppojen tulosvaikutus 10,9 Mmk on esitetty satunnaisissa tuotoissa.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuus

Konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnassa on tilikauden aikana edelleen panostettu laitekotelotuoteryhmän edellyttämien tuotteiden kehittämiseen. Rakennustuotannon elpyessä Skandinaviassa on lisätty tuotekehityspanostuksia myös talotekniikan tuotteisiin. Samanlaisesti on kehitetty tuotteita vientimarkkinoiden tarpeisiin, muun muassa valmistavalle teollisuudelle. Tuotekehityksessä on panostettu tuotteiden ympäristösuojelullisten ominaisuuksien kehittämiseen.

Konsernin tutkimus- ja kehityspanostus oli 32,9 Mmk, eli 2,8 % liikevaihdosta. Tutkimus- ja tuotekehityskustannukset mukaanlukien muottihankinnat kirjataan vuosikuluiksi.

Tiedot hallituksen jäsenistä ja tilintarkastajista

Varsinaisen yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen kuuluvat Timo Miettinen, puheenjohtaja, Eero Laakso, Ensio Miettinen, Esa Saarinen sekä Matti Suutari. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Petteri Walldén. Tilintarkastajina toimivat KHT-yhteisö Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young, vastuunalaisena tilintarkastajana KTL Risto Järvinen, KHT, sekä ekonomi Pekka Nikula, KHT

Henkilöstö

Konsernin henkilöstön lukumäärä oli keskimäärin 1820 henkilöä, kun vastaava luku viime vuonna oli 1677. Henkilös-

Tiedot osakkeenomistajista 31.12.1997

Osakkaat	kpl	%-osuus osakkeista	%-osuus äänistä
Opa Oy	2.706.300 E	56,00	27,67
Sponsto Oy	86.800 K		
	1.556.200 E	34,00	33,66
Pajatorppa Oy	173.600 K	3,59	35,50
Miettinen Timo	155.000 E	3,21	1,58
Raitavuo Marjo	77.500 E	1,60	0,79
Miettinen-Valsta Anu	38.750 E	0,80	0,40
Miettinen Taru	38.750 E	0,80	0,40
Yhteensä	4.832.900 E	100,00	100,00

Osakeomistuksen jakautuminen

Osakkeiden omistuskokousluokka	Osakkaat		Osakkeet		Äänet	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
1 - 100.000	3	42,9	155.000	3,2	155.000	1,6
100.001 - 200.000	2	28,6	328.600	6,8	3.627.000	37,1
200.001 -	2	28,6	4.349.300	90,0	5.998.500	61,3
Yhteensä	7	100,0	4.832.900	100,0	9.780.500	100,0

tön määrän kasvuun vaikutti sopimusvalmistuksen volyymin nousu, kotimaisen asuntotuotannon lisäyksen aiheuttama kysynnän kasvu sekä yritysostot. Vuoden 1997 päättyessä Ensto-konsernin palveluksessa oli yhteensä 1838 henkilöä.

Tulevaisuuden näkymät

Ensto-konsernin tilauskanta oli tilikauden päättyessä 164 Mmk, kun se edellisen vuoden vastaavana ajankohtana oli 178 Mmk. Tilauskannan supistuminen johtuu pääosin sopimusvalmistuksen tilauskannan pienenemisestä, tehokkaammasta logistiikasta sekä norjalaisen valaisintehtaan myynnistä.

Suomen osalta odotetaan asuntotuotantoon liittyvän sähkötarvikekysynnän pysyvän 1997 tasolla, sitävastoin Enston sopimusvalmistukseen liittyvän kysynnän odotetaan tilapäisesti heikkenevän. Ruotsissa on rakennustuotannon kysyntä suhteellisen alhaisella tasolla, mutta elpynee jonkin verran jo 1998. Norjalaisen valaisintehtaan myynnin johdosta liikevaihto pienenee Norjassa 1998, mutta kannattavuus vahvistuu. Itäisen Keski-Euroopan maissa odotetaan kasvun jatkuvan ja kannattavuuden pysyvän hyvänä.

Asennustuotteet -toimialan kannattavuuden arvioidaan jonkin verran vahvistuvan tilikauden 1998 aikana. Kannattavuuden paranemisen mahdollistaa 1997 aikana tehdyt yritysmyynnit ja -ostot sekä sisäiset tehokkuutta parantavat toimenpiteet.

Sähköjakelutoimialan kannattavuuden arvioidaan paranevan sekä kysynnän kasvun että sisäisen tehokkuuden paranemisen kautta.

Teollisuustoimialan sopimusvalmistustuoteryhmän kannattavuus tulee heikkenemään tilapäisesti, koska sähkö- ja elektroniikkateollisuuden toimitusten kysynnän arvioidaan laskevan Suomessa 1998. Sopimusvalmistuksen aloittaminen Unkarissa vaatii resursseja vuonna 1998 ja käynnistyneen täysipainoisesti vasta 1999. Laitekotelotuoteryhmän volyymin arvioidaan sitävastoin nousevan jo 1998.

Konsernin tuloslaskelma

(1000 mk)

	1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996	
		%		%
LIKEVAIHTO	1 159 295	100	1 005 853	100
Valmisteveraston lisäys(+)/vähennys(-)	11 556		3 822	
Liiketoiminnan muut tuotot	7 916		3 790	
Kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	526 275		438 015	
Varaston lisäys(-)/vähennys(+)	-8 987		-8 207	
Henkilöstökulut	335 207		290 324	
Vuokrat	7 394		6 590	
Muut kulut	184 690	-1 044 579	169 894	-896 616
KÄYTTÖKATE	134 188	11,57	116 849	11,62
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	52 126		50 252	
Konserniliikearvon poisto	7 961	-60 087	6 367	-56 619
Konsernireservin vähennys		674		674
LIKEVOITTO	74 775	6,45	60 904	6,05
Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot	498		597	
Korkotuotot pitkäaik. sijoituksista	235		693	
Muut rahoitustuotot	4 848		7 150	
Korkokulut	-11 296		-14 071	
Muut rahoituskulut	-2 301		-1 881	
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	56	-7 960	127	-7 385
VOITTO ENNEN SATUNNAISERÄÄ JA VEROJA	66 815	5,76	53 519	5,32
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	10 900		0	
Satunnaiset kulut	-24 767	-13 867	0	0
VOITTO ENNEN VEROJA	52 948	4,57	53 519	5,32
Välittömät verot				
Tilikaudelta	-28 683		-16 818	
Aikaisemmilta vuosilta	-1 323		498	
Laskennallisen verovelan muutos	17 252	-12 754	1 608	-14 712
Vähemmistön osuus		-3 982		-6 521
TILIKAUDEN VOITTO	36 212	3,12	32 286	3,21

Konsernin tase

(1 000 mk)

	31.12.1997		%	31.12.1996		%
VASTAAVAA						
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET						
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Aineettomat oikeudet	4 861			3 655		
Liikearvo	2 398			34 417		
Konserniliikearvo	36 272			22 179		
Muut pitkävaikutteiset menot	4 996			5 011		
Ennakkomaksut	7 702	56 229	7,08	10 007	75 269	9,34
AINEELLISET HYÖDYKKEET						
Maa-alueet	31 124			29 001		
Rakennukset ja rakennelmat	172 255			154 323		
Koneet ja kalusto	111 732			99 938		
Muut aineelliset hyödykkeet	2 274			1 049		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 007	323 392	40,72	2 377	286 688	35,58
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET						
Osakkuusyrittösosakkeet ja -osuudet	16 582			16 959		
Muut osakkeet ja osuudet	21 162			22 812		
Lainasaamiset	0	37 744	4,75	6 869	46 640	5,79
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS						
VAIHTO-OMAISUUS						
Aineet ja tarvikkeet	76 251			67 495		
Keskeneräiset tuotteet	21 712			22 349		
Valmiit tuotteet/tavarat	61 431			49 966		
Muu vaihto-omaisuus	7 533	166 927	21,02	11 182	150 992	18,74
SAAMISET						
Myyntisaamiset	131 575			104 480		
Lainasaamiset	3 010			6 314		
Siirtosaamiset	18 103			21 917		
Muut saamiset	5 675	158 363	19,94	9 177	141 888	17,61
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT						
Muut arvopaperit		0	0,00	1 381		0,17
RAHAT JA PANKKISAAMISET						
		51 459	6,48		102 907	12,77
		794 114	100		805 765	100

(1 000 mk)

	31.12.1997	%	31.12.1996	%
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	19 332		19 332	
Vararahasto	13 683		9 402	
Arvonkorotusrahasto	11 113		11 113	
	44 128		39 847	
Vapaa oma pääoma				
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	61 032		72 292	
Kertyneet voittovarot	195 125		160 341	
Tilikauden voitto	36 212		32 286	
	292 369	336 497	264 919	304 766
		42,37		37,82
VÄHEMMISTÖOSUUS		23 092		46 505
		2,91		5,77
VARAUKSET				
Konsernireservi		1 388		2 062
		0,17		0,26
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahalaitoksilta	126 061		109 537	
Eläkelainat	27 096		52 914	
Laskennallinen verovelka	19 170		30 723	
Muut pitkäaikaiset velat	12 361	184 688	14 501	207 675
		23,26		25,77
Lyhytaikainen				
Lainat rahalaitoksilta	23 600		28 807	
Eläkelainat	2 906		4 091	
Saadut ennakot	3 490		2 791	
Ostovelat	75 388		73 902	
Siirtovelat	133 047		119 645	
Muut lyhytaikaiset velat	10 018	248 449	15 521	244 757
		31,29		30,38
	794 114	100	805 765	100

Rahoituslaskelmat

(1000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996	1.1.-31.12.1997	1.1.-31.12.1996
VAROJEN HANKINTA				
Tulorahoitus				
Nettovoitto	36 212	32 286	113 465	8 433
Poistot	59 413	55 945	2 521	1 711
Aktiivan kertapoisto	24 767			
Varausten muutos			-468	-1 203
Tulorahoitus yhteensä	120 392	88 231	115 518	8 941
Käyttöomaisuuden vähennyksestä	14 532	16 124	741	12 566
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä			69 262	9 288
Laskennallisesta verovelasta	-11 553	-3 453		
Arvostuserien muutoksesta		-1 156		-477
Vähemmistöosuuksien muutoksesta	-23 413	3 713		
Varojen hankinta yhteensä	99 958	103 459	185 521	30 318
VAROJEN KÄYTTÖ				
Pitkäaikaiseen rahoitusomaisuuteen	-6 869	5 948	2 680	
Käyttöomaisuuden lisäys	115 023	53 920	120 836	5 870
Pitkäaikaisten velkojen vähennykseen	11 434	7 735	24 688	
Konsernireservin vähennys		113		
Osingonjako	9 231	5 799	9 183	5 799
Oman pääoman muutos	-4 750	4 155		
	124 069	77 670	157 387	11 669
Nettokäyttöpääoman muutos	-24 111	25 789	28 134	18 649
Varojen käyttö yhteensä	99 958	103 459	185 521	30 318
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS				
Rahat ja pankkisaamiset	-51 448	36 044	-41 275	27 775
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	15 094	14 075	27 719	-5 398
Vaihto-omaisuus	15 935	12 641	-1 610	5 877
Lyhytaikainen vieras pääoma	-3 692	-36 971	43 300	-9 605
Nettokäyttöpääoman muutos	-24 111	25 789	28 134	18 649
Nettokäyttöpääoma 1.1.	152 411	126 622	-39 965	-58 614
Nettokäyttöpääoma 31.12.	128 300	152 411	-11 831	-39 965
Nettokäyttöpääoman muutos	-24 111	25 789	28 134	18 649

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1000 mk)

	1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996	
LIKEVAIHTO		83 548		17 974
Liiketoiminnan muut tuotot		625		93
KULUT				
Arvopaperiostot	61 977		5 906	
Varaston vähennys/lisäys	1 610		-5 877	
Henkilöstökulut	13 101		9 312	
Vuokrat	1 147		1 320	
Muut kulut	11 964	-89 799	13 869	-24 530
KÄYTTÖKATE		-5 626		-6 463
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista		-2 521		-1 711
LIIKETAPPIO		-8 147		-8 175
Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot	28 995		425	
Muut rahoitustuotot	12 224		5 400	
Korkokulut	-5 628		-6 619	
Muut rahoituskulut	-1 061	34 530	-699	-1 494
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISERIÄ, VARAUKSIA JA VEROJA		26 383		-9 668
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Fuusiovoitto	62 989			
Saadut konserniavustukset	41 700		33 600	
Annetut konserniavustukset	-1 210	103 479	-13 300	20 300
VOITTO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA		129 862		10 632
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)		-181		203
Vapaaehtoisten varausten vähennys		649		1 000
Välittömät verot				
Tilikaudelta	16 839		3 401	
Aikaisemmilta kausilta	26	-16 865	0	-3 401
TILIKAUDEN VOITTO		113 465		8 433

Emoyhtiön tase

(1000 mk)

	31.12.1997		31.12.1996	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	399		337	
Muut pitkävaikutteiset menot	413	812	563	900
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet	681			
Rakennukset ja rakennelmat	2 836		1 756	
Koneet ja kalusto	4 375		3 868	
Muut aineelliset hyödykkeet	146	8 038	66	5 691
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet				
Tytäryhtiöosakkeet	229 896		113 736	
Muut osakkeet ja osuudet	22 234		23 504	
Lainasaamiset	5 600	257 729	2 920	140 160
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Arvopaperit		4 267		5 877
Saamiset				
Myyntisaamiset	1 073		319	
Lainasaamiset	77 108		53 716	
Siirtosaamiset	4 964	83 145	1 391	55 426
Rahat ja pankkisaamiset		11 635		52 910
		365 626		260 964

	1.1.-31.12.1997		1.1.-31.12.1996	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	19 332		19 332	
Vararahasto	402		402	
	19 733		19 733	
Vapaa oma pääoma				
Kertyneet voittovarot	63 240		63 989	
Tilikauden voitto	113 465		8 433	
	176 705	196 438	72 423	92 156
VARAUKSET				
Kertynyt poistoero	567		811	
Vapaaehtoiset varaukset				
Muut varaukset	0	567	649	1460
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	51 999		10 000	
Eläkelainat	5 745	57 744	3 170	13 170
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	9 426		10 468	
Eläkelainat	485		239	
Ostovelat	2 263		7 416	
Siirtovelat	11 095		4 743	
Muut lyhytaikaiset velat	87 608	110 878	131 312	154 178
		365 626		260 964

Tilinpäätösperiaatteet

Tilinpäätösperiaatteet

Tilinpäätös laaditaan Suomen markoissa perustuen alkuperäisiin hankintamenoihin lukuunottamatta tiettyjä, rakennuksiin kohdistettuja arvonkorotuksia, jotka on sisällytetty sidottuun omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen sisällytetään kaikki yhtiöt, joissa Ensto Oy:lla on välittömästi yli 50 %:n osakeomistus. Liiketoimintaa harjoittavat osakkuusyhtiöt, joissa Ensto Oy:lla on 20-50 %:n osakeomistus, sisällytetään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää noudattaen. Osakkuusyhtiön hankintamenoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneellä voitolla tai tappiolla. Konsernituloslaskelmaan on sisällytetty konsernin osuus osakkuusyhtiön omassa pääomassa tapahtuneesta muutoksesta ja se esitetään rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä. Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa sovelletaan hankintamenomenetelmää. Konserniaktiiva tai -reservi on syntynyt siten, että osakkeiden hankintahinta ylittää tai alittaa ostetun tytäryhtiön hankintahetken oman pääoman. Vapaaehtoiset varaukset ja poistot jaetaan konsernitaseessa laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan. Konserniyhtiöiden keskinäiset saamiset ja velat, sisäiset tuotot ja kulut sekä varastojen sisäiset katteet eliminoidaan. Vähemmistöosuus lasketaan tytäryhtiöiden tuloksesta ja omasta pääomasta. Vähemmistöosuus erotetaan

myös mahdollisista vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset muunnetaan pääosiltaan vastaamaan suomalaisia laskentaperiaatteita.

Ulkomaan rahan määräiset tilinpäätöserät

Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat muutetaan Suomen markoiksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Ulkomaisten konserniyhtiöiden taseet muunnetaan Suomen markoiksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivän keskikurssiin ja tuloslaskelmat tilikauden keskikurssiin. Ulkomaisissa yhtiöissä hankintamenojen eliminoinnista syntyvä muuntoero kirjataan vapaaseen omaan pääomaan.

Myynti- ja muut saamiset

Saamiset kirjataan todennäköiseen arvoonsa. Todennäköisesti saamatta jäävä osa saamisesta kirjataan luottotappioksi.

Vaihto-omaisuus

Suomalaisissa konserniyhtiöissä vaihto-omaisuus arvostetaan FIFO-periaatetta noudattaen välittömään hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden vaihto-omaisuuden arvoon sisältyy sikäläisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti myös välillisiä menoja. Konserniyhtiöissä tehdään yksilöllisesti arvioitu varaston epäkuranttiusvähennys. Mikäli epäku-

ranti vaihto-omaisuus muuttuu kiertäväksi, epäkuranttiuskirjaus palautuu.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuuserät esitetään alkuperäisen hankintameno mukaisina, lukuunottamatta tiettyjä rakennuksiin kohdistuvia arvonkorotuksia, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset tasapoisuudet perustuvat hankintameno ja hyödykkeen taloudelliseen käyttöikään:

Rakennukset	20 - 30 v
Koneet	5 - 15 v
Kalusto	5 v
Atk-laitteet ja -ohjelmat	4 v
Muu aineellinen käyttöomaisuus	10 v
Konserniaktiiva	5-10 v
Konserniaktiiva ennen 1993	10 v
Konsernireservi ennen 1993	10 v

Arvonkorotuksista ja maa-alueista ei tehdä poistoja. Osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintameno suuruusina lukuunottamatta tapauksia, joissa osakkeiden arvon oleellisen alenemisen vuoksi on tehty arvonlennuskirjaus.

Liikevaihto

Liikevaihto muodostuu myyntituotoista, joita oikaistaan myönnettyillä vuosijätealennuksilla sekä valuuttamääräisten myyntisaamisten kurssieroilla. Myyntirahdit, myyntiprovisiot sekä luottotappiot on esitetty muissa kuluissa.

Eläkejärjestelyt

Konsernin kotimaisissa yhtiöissä henkilökunnan eläkejärjestelyt on kokonaisuudessaan hoidettu eläkevakuutusyhtiössä. Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on niinkään hoidettu eläkevakuutuksilla. Eläketurva on vähäiseltä osin järjestetty konserniyhtiöiden omalla vastuulla, jolloin eläkevastuu on kirjattu pitkäaikaiseksi velaksi.

Tutkimus- ja tuotekehitys

Tilikauden aikana syntyneet tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Tuloslaskelman satunnaisissa tuotoissa ja kuluissa esitetään yhtiön varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat merkittävät tuotto- ja kuluerät.

Verot

Konsernin verot muodostuvat emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tulosten perusteella kirjatusta suoriteperusteisista veroista. Konsernitasolla vapaaehtoisten varausten laskennallinen verovelka esitetään pitkäaikaisissa veloissa ja purettuihin varauksiin kohdistuva verovelan muutos esitetään tuloslaskelman veroja pienentävänä eränä.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen korkokuluja ja muita rahoituskuluja}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto (ROE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja - tuloverot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus + varaukset + arvostuserät (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus + varaukset + arvostuserät}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Korollinen nettovelka	=	Korolliset lainat - rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit	
Velkaantuneisuusaste (gearing)	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus + varaukset}}$	x 100
Maksuvalmius (current ratio)	=	$\frac{\text{Vaihto- ja rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$	
Tulos / osake (EPS)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja - vähemmistön osuus tuloksesta - tuloverot}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Oma pääoma / osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus + varaukset + arvostuserät}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko / osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko / tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Tulos ennen satunnaiseriä ja veroja - vähemmistön osuus tuloksesta - tuloverot}}$	x 100

Tilinpäätöksen liitetiedot

(1000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
1. LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN				
Suomi	597 021	491 271	80 219	14 763
Ruotsi	178 662	177 458	1 478	1 403
Norja	177 800	168 454	1 710	1 669
Muut EU-maat	95 459	75 282		66
Muu Eurooppa	85 215	75 380	141	73
Muut maat	25 138	17 917		
	1 159 295	1 005 853	83 548	17 974
2. HENKILÖSTÖ, JOHDON PALKAT JA OSAPALKKIOT SEKÄ HENKILÖSTÖKULUT				
Henkilöstön määrä				
Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 1820 henkilöä (vuonna 1996 1677 henkilöä) ja emoyhtiön palveluksessa 47 henkilöä (vuonna 1996 42 henkilöä). Tilikauden lopussa oli konsernin henkilömäärä 1838 (vuonna 1996 1761) ja emoyhtiön 48 (vuonna 1996 40).				
Henkilöstökulut ja luontoisedut				
Hallitus ja johto				
Palkat	11 656	13 738	1 062	785
Osapalkkiot	632	370		
Luontoisedut	771		122	116
Eläkekulut	4 501	2 441	581	176
Muu henkilökunta				
Palkat	244 072	213 796	8 605	6 804
Luontoisedut	7 105	2 578	439	315
Eläkekulut	31 040	20 968	840	1 066
Muut henkilösivukulut	35 430	36 433	2 012	879
	335 207	290 324	13 661	10 141
3. POISTOT				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	1 640	1 826	51	41
Muut pitkävaikutteiset menot	9 781	9 910	406	346
Rakennukset ja rakennelmat	9 100	9 054	138	100
Koneet ja kalusto	31 564	29 360	1 444	1 215
Muut aineelliset hyödykkeet	41	102	14	9
	52 126	50 252	2 053	1 711
Lisäpoisto osakkeista				
			468	
			2 521	1 711
Konserniliikearvo	7961	6367		
Konsernireservin tuloutus	674	674		
	59 413	55 945		
4. KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot			28 995	365
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista			2 029	1 707
Konserniyhtiöille suoritetut rahoituskulut				
Korkokulut			3 535	5 557
5. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Konsernin satunnaisiin tuottoihin sisältyy Ensto Hövik AB:n ja Hövik Lys AS:n myynnistä toteutunut myyntivoitto yhteensä 10,9 Mmk. Konsernin satunnaisiin kuluihin sisältyy Ensto Saloplast Oy:n fuusiotappion kertapoisto 24 662 tmk.				

(1000 mk)

Konserni

Emoyhtiö

	1997	1996	1997	1996
6. AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintamenot 1.1.	8 789	7 918	456	359
Lisäykset	2 152	871	114	97
Vähennykset				
Hankintamenot 31.12.	10 941	8 789	570	456
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-4 440	-5 134	-119	-78
Tilikauden sumupoistot	-1 640		-51	-41
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 861	3 655	400	337
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintamenot 1.1.	90 338	83 108	1 993	1 913
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			3 001	
Lisäykset	2 549	7 230	170	80
Vähennykset	-24 673			
Hankintamenot 31.12.	68 214	90 338	5 164	1 993
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-51 039	-50 910	-1 430	-1 084
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			-2 914	
Tilikauden sumupoistot	-9 781		-407	-346
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 394	39 428	413	563
Maa- ja vesialueet				
Hankintamenot 1.1.	29 001	29 233		
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			681	
Lisäykset	5 959			
Vähennykset	-3 836	-232		
Hankintamenot 31.12.	31 124	29 001		
Kirjanpitoarvo 31.12.	31 124	29 001	681	
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintamenot 1.1.	223 256	222 582	1 992	1 992
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			2 286	
Lisäykset	39 097	648		
Vähennykset	-15 401	26		
Hankintamenot 31.12.	246 952	223 256	4 278	1 992
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-65 597	-68 933	-235	-135
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			-1 069	
Tilikauden sumupoistot	-9 100		-138	-100
Kirjanpitoarvo 31.12.	172 255	154 323	2 836	1 757
Koneet ja kalusto				
Hankintamenot 1.1.	418 620	371 336	9 979	9 525
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			337	
Lisäykset	59 585	41 550	1 911	980
Vähennykset	-17 975	5 734	-741	-526
Hankintamenot 31.12.	460 230	418 620	11 486	9 979
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-316 934	-318 682	-6 111	-5 070
Vähennysten kertyneet sumupoistot			446	175
Tilikauden sumupoistot	-31 564		-1 445	-1 215
Kirjanpitoarvo 31.12.	111 732	99 938	4 376	3 869

(1000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintamenot 1.1.	2 014	1 700	90	90
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			273	
Lisäykset	5 077	314		
Vähennykset	-4 634			
Hankintamenot 31.12.	2 457	2 014	363	90
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-141	-965	-24	-15
Fuusiossa siirtyneet 31.8.			-179	
Tilikauden sumupoistot	-42		-14	-9
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 274	1 049	146	66
Konserniliikearvo				
Hankintamenot 1.1	63 083	56 666		
Lisäykset	22 433	8 458		
Vähennykset	-379	-2 041		
Hankintamenot 31.12.	85 137	63 083		
Kertyneet sumupoistot 31.12.	-40 904	-34 537		
Tilikauden sumupoistot	-7 961	-6 367		
Kirjanpitoarvo 31.12.	36 272	22 179		
Konsernireservi				
Hankintamenot 1.1.	12 345	11 630		
Lisäykset		715		
Hankintamenot 31.12.	12 345	12 345		
Kertyneet tuloutukset 31.12.	-10 282	-9 608		
Tilikauden tuloutus	-675	-674		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 388	2 063		
7. OSAKEOMISTUS (kts. s. 35-36)				
Tytäryhtiöt			229 896	113 736
Osakkuusyrietykset	16 582	16 959	16 580	16 580
Muut yhtiöt	21 162	22 812	5 654	6 924
	37 744	39 771	252 130	137 240
8. KÄYTTÖOMAISUUDEN VEROTUSARVOT				
Maa-alueet	10 362	11 618	168	
Rakennukset ja rakennelmat	101 612	111 583	1 256	269
Osakkeet ja osuudet				
Tytäryhtiöosakkeet			200 828	147 407
Osakkuusyrietysosakkeet	15 098	15 309	15 098	15 098
Muut osakkeet	14 358	3 604	2 569	1 878
	141 430	142 114	219 919	164 652
9. KONSERNISAAMISET JA -VELAT				
Konsernisaamiset				
Myyntisaamiset			802	318
Lainasaamiset			80 700	52 021
Siirtosaamiset			4 457	906
			85 959	53 245
Konsernivelat				
Ostovelat			44	51
Siirtovelat			263	714
Muut lyhytaikaiset velat			86 606	129 965
			86 913	130 730

(1000 mk)

Konserni

Emoyhtiö

	1997	1996	1997	1996
10. OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma 1.1.				
K-osakkeet, 1 680 kpl (nimellisarvo 20 mk)	34	34	34	34
E-osakkeet, 29 500 kpl (nimellisarvo 20 mk)	590	590	590	590
Rahastoanti 28.8.95 K-osakkeet 50 400 kpl ja E-osakkeet 885 000 kpl ja nimellisarvo pilkottu 20 mk/4 mk	18 708	18 708	18 708	18 708
Osakepääoma 31.12.	19 332	19 332	19 332	19 332
K-osakkeet, 260 400 kpl (nimellisarvo 4 mk)	1 042	1 042	1 042	1 042
E-osakkeet, 4 572 500 kpl (nimellisarvo 4 mk)	18 290	18 290	18 290	18 290
Osakepääoma 31.12.	19 332	19 332	19 332	19 332
K-sarja (20 ääntä/osake)				
E-sarja (1 ääni/osake)				
Vararahasto 1.1.	9 402	10 790	402	402
Lisäys	4 281			
Vähennys		-1 388		
Vararahasto 31.12.	13 683	9 402	402	402
Arvonkorotusrahasto 1.1.	11 113	11 095		
Lisäys		18		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	11 113	11 113		
Sidottu oma pääoma 31.12.	44 128	39 847	19 733	19 733
Vapaa oma pääoma				
Kertyneet voittovarot 1.1.	264 919	235 418	72 423	69 789
Osingonjako	-9 231	-5 799	-9 183	-5 799
Ulkom. tytäryhtiöiden muuntoero, muutos	1 178	-1 249		
Ulkomaisten tytäryhtiöiden kurssierot, muutos	638	-363		
Muu oman pääoman muutos	-1 347	4 626		
Kertyneet voittovarot 31.12.	256 157	232 633	63 240	63 990
Tilikauden voitto	36 212	32 286	113 465	8 433
Vapaa oma pääoma 31.12.	292 369	264 919	176 705	72 423
11. VIERAS PÄÄOMA				
Velat, jotka erääntyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Rahalaitoslainat	50 073	34 649	25 602	
Eläkelainat	18 936	38 650	4 069	2 372
	69 009	73 299	29 671	2 372
12. LAINAT YHTIÖN JOHDOLLE JA OSAKKEENOMISTAJILLE				
Johdolle ja osakkeenomistajille myönnetty lainat	803	1 007	803	1 007
Korko on Suomen Pankin peruskorko +1%, lainat heti irtisanottavissa ja vakuutena pantti.				
13. VASTUUSITOUKSET				
Annetut pantit, kiinnitykset ja vastuut				
Omasta velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	152 715	180 361		
Yrityskiinnitys	54 707	32 896		
Vuokraoikeuskiinnitys	2 000			
Irtaimistokiinnitys	14 788			
Takaukset	1 227			
Pantit	3 300	2 000		
Leasing ja vuokravastuut	2 559			
Muut vastuusitoumukset	145	3 884		
	231 441	219 141		

(1000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Konserniyhtiöiden velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin			45 790	75 056
Takaukset			600	
			46 390	75 056
Muiden puolesta				
Takaukset	400	2 158		
Muut vastuusitoumukset	150			
	550	2 158		
Yhteensä				
Kiinnitykset	224 210	213 257		
Takaukset	1 627	2 158	45 790	75 056
Pantit	3 300	2 000		
Leasing ja vuokravastuut	2 559			
Muut vastuusitoumukset	295	3 884	600	
	231 991	221 299	46 390	75 056
Vastuut johdannaisinstrumenteista				
Korkojohdannaiset	1 178		532	
Koronvaihtosopimukset		2 106		
Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset		190		
14. ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET TILINPÄÄTÖSERÄT				
Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu markoiksi Suomen Pankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskkurssiin. Ulkomaisten konserniyhtiöiden taseet on muutettu Suomen markoiksi Suomen Pankin tilinpäätöspäivän keskkurssiin ja tuloslaskelmat tilikauden keskkurssiin. Ulkomaisissa yhtiöissä hankintamenon eliminoinnista syntyvä muuntoero on kirjattu va-paaseen omaan pääomaan.				
15. EDELLISEN TILIKAUDEN VERTAILULUVUT				
Edellisen tilikauden vertailulukuja on muutettu tilikauden käytäntöä vastaavaksi.				
16. TOIMIALAKOHTAISET TIEDOT				
Liikevaihto				
Asennustuotteet	442 884	403 478		
Sähköjakelu	324 991	303 207		
Teollisuus	374 879	309 894		
Muut	65 184	52 212		
Konsernieliminoinnit	-48 643	-62 938		
	1 159 295	1 005 853		
Liikevoitto				
Asennustuotteet	38 469	38 527		
Sähköjakelu	19 159	11 257		
Teollisuus	27 743	15 466		
Muut	-4 015	4 346		
Konsernieliminoinnit	-6 581	-8 692		
	74 775	60 904		
Henkilöstö keskimäärin				
Asennustuotteet	657	607		
Sähköjakelu	534	515		
Teollisuus	565	499		
Muut	64	56		
	1 820	1 677		

	Sijainti- maa	Osuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden luku- määrä		Osakkaiden nimellis- arvo	Osakkeiden kirjanpito- arvo	Konsernin osuus omasta pääomasta	Tilikauden voitto/ tappio
OSAKKEET JA OSUUDET								
Emoyhtiön omistamat tytäryhtiöosakkeet								
Oy Beldem Ab	Suomi	80,50	50 025	FIM	5 003	5 003	5 950	625
Ensto Ceramics Oy	Suomi	100,00	2 000	FIM	2 000	2 000	2 136	118
Ensto Sekko Oy	Suomi	100,00	123	FIM	246	20 472	23 355	16 997
Ensto Kiinteistöt Oy	Suomi	100,00	211 000	FIM	11 605	5 859	39 394	107
Ensto Automation Oy	Suomi	100,00	1 500	FIM	1 500	2 951	2 978	66
Ensto Busch-Jaeger Oy	Suomi	79,00	1 366	FIM	10 928	19 475	42 212	15 749
KOy Ens-Asunto	Suomi	90,00	900	FIM	9	9	617	74
KOy Ensto-Module	Suomi	100,00	200	FIM	100		353	17
Ensto Connector Oy	Suomi	100,00	17 200	FIM	17 200	6 000	15 517	147
Ensto Electric Oy	Suomi	86,90	5 389	FIM	5 389	7 370	9 430	3 239
Ensto Industry Oy	Suomi	55,00	110	FIM	110	17 705	22 272	28 853
Ensto Parts Oy	Suomi	100,00	3 894	FIM	3 894	3 894	4 403	194
Oy Ensto Security Ab	Suomi	100,00	15	FIM	15	15	12	0
Ensto Tools Oy	Suomi	100,00	2 000	FIM	1 000	1 000	2 123	38
Oy Ensva Ab	Suomi	100,00	30	FIM	15	2 844	761	276
Oy Kevätkukka Ab	Suomi	100,00	150	FIM	15	15	12	0
Omasus Oy	Suomi	100,00	735	FIM	74	12 061	813	739
Pedesis Oy	Suomi	100,00	735	FIM	74	13 246	998	925
Sormat Oy	Suomi	82,50	7 425	FIM	74	23 118	13 363	798
Sormeta Oy	Suomi	100,00	5 600	FIM	560	3 314	2 976	539
As Oy Porvoon Metsäkukka	Suomi	68,00	2 668	FIM	5 678	8 403	5 618	-33
KOy Ruukinkatu 2-4	Suomi	91,00	20 020	FIM	20 020	20 157	19 998	0
Porvoon Teollisuustalo Oy	Suomi	100,00	120	FIM	120	512	326	55
Ensto Holding AB	Ruotsi	100,00	66 700	SEK	6 670	23 615	49 577	35 047
Ensto Holding AS	Norja	100,00	35 000	NOK	35 000	25 365	42 711	19 114
Ensto Briticent Ltd.	Englanti	51,00	331 500	GBP	332	2 421	87	-857
Ensto Teoranta	Irlanti	99,90	99 999	IEP	99	1	105	-29
Ensto Benelux B.V.	Alankomaat	80,00	1 200	NLG	120	320	-71	-487
Ensto GmbH Germany	Saksa	90,00		DEM	300	816	700	-129
AS Ensto Elekter	Viro	100,00	6 350	EEK	635	276	3 880	925
AS Ensek	Viro	55,00	2 475	EEK	2 475	1 032	1 537	1 006
AS Ensto Latvija	Latvia	100,00	100	LVL	30	252	92	71
ZAO Ensto Elektro	Venäjä	100,00	260	RUR	260 000	375	-20	79
						229 896		
Tytäryritysten omistamat konserniyritysosakkeet								
Ensto Electric Oy	Suomi	13,10	812	FIM	812	812	1 422	3 239
Sormat Oy	Suomi	12,50	1 125	FIM	11	3 008	2 025	798
Ensto Industry Oy	Suomi	45,00	90	FIM	90	90	18 222	28 853
Ensto Control Oy	Suomi	100,00	3 704	FIM	3 704	3 704	4 011	273
Ensto Saloplast Oy	Suomi	100,00	500	FIM	5 000	5 000	5 340	-25 564
KOy Aunelanmutka	Suomi	100,00	1 170	FIM	293	3 338	2 778	94
KOy Porvoon Linnankoskenkatu 8	Suomi	100,00	970	FIM	970	1 300	2 166	-4
KOy Mikkelin Insinöörikatu	Suomi	100,00	25 000	FIM	25 000	25 000	27 392	2
Ensto Idealplast AB	Ruotsi	100,00	2 000	SEK	2 000	23 060	10 230	2 604
Ensto Ifö AB	Ruotsi	100,00	130 000	SEK	13 000	13 950	10 818	14
Ensto El-Be AB	Ruotsi	100,00	1 000	SEK	100	3 508	2 064	66
Ensto Elektriska AB	Ruotsi	100,00	24 000	SEK	2 400	3 432	2 019	3
Ensto Jelo AB	Ruotsi	100,00	1 500	SEK	150	137	566	74
Ensto Component AB	Ruotsi	100,00	1 000	SEK	100	1 304	732	32
Ensto NTP AS	Norja	100,00	15 750	NOK	7 875	19 245	15 138	2 528
Ensto Component AS	Norja	100,00	600	NOK	600	444	594	126
Ensto Høiness AS	Norja	100,00	14 000	NOK	7 000	22 182	23 469	1 290
Ensto Egotech AS	Norja	100,00	1 500	NOK	1 500	1 081	1 704	700
Ensto Busch-Jaeger AS	Norja	100,00	1 000	NOK	1 000	676	-2 615	-1 829
Ensto Elsto Kft.	Unkari	75,93	205	HUF	20 500	1 893	5 474	2 189
Ensto Pol Sp.zo.o	Puola	80,00	800	PLN	80	266	2 775	1 743
Ensto Plastic Kft	Unkari	100,00		HUF		1 202	1 188	-9
						134 631		

	Sijainti- maa	Osuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden luku- määrä		Osakkaiden nimellis- arvo	Osakkeiden kirjanpito- arvo	Konsernin osuus omasta pääomasta	Tilikauden voitto/ tappio
OSAKKUUSYRITYSOSAKKEET								
Emoyhtiön omistamat osakkuusyritysosakkeet								
Oy Lundinkatu 12 Ab	Suomi	50,00	4 050	FIM	4 050	10 505	113	
Tikkurilan Torni Oy	Suomi	50,00	10 575	FIM	10 575	6 075	7 568	2
						16 580		
Konsernin osakkuusyrityskirjaukset							2	
						16 582		
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET								
Emoyhtiön omistamat muut osakkeet ja osuudet								
Baltic Investment Fund	Jersey					844		
AS Oy Elosuisto	Suomi					685		
As Oy Loviisankatu	Suomi					391		
As Oy Linnankoskenkatu 40	Suomi					1 338		
As Oy Porvoon Aleksanterinkatu 15	Suomi					580		
Koy Pälkäneentie 18	Suomi					1 554		
Porvoon A-Asunnot Oy	Suomi					136		
Suomen Arvopaperikeskus Oy	Suomi					70		
Muut osakkeet ja osuudet	Suomi					56		
						5 654		
Konserniyritysten omistamat muut osakkeet ja osuudet								
Oy Hedengren Ab	Suomi	9,62	1 534	FIM	307	7 697		
Betonmast AS	Norja	5,93	356	NOK	178	921		
As Oy Linnankoskenkatu 40	Suomi					1 043		
As Oy Puistotalo	Suomi					592		
As Oy Liisankatu 25	Suomi					1511		
As Oy Granfeltintie 2	Suomi					876		
As Oy Porvoon Joenranta	Suomi					340		
As Oy Porvoon Lundinkatu 16	Suomi					579		
KOy Nordenskiöldinkatu 7	Suomi					424		
As Oy Porvoon Hopearinne	Suomi					257		
As Oy Salon Ketolankatu	Suomi					185		
As Oy Salon Miilunpohja	Suomi					185		
As Oy Rukantyyky	Suomi					618		
Muut osakkeet ja osuudet	Suomi					280		
						15 508		

Luvut sisältävät annettuja/saatuja konserniavustuksia, joten ne eivät osoita yhtiön todellista toiminnallista tulosta

	Kotipaikka	Liikevaihto 1.1-31.12.97 MFIM	Henkilöstö 31.12.97	
KONSERNIYHTIÖT				
SUOMESSA:				
Ensto Saloplast Oy	Salo	172,6	206	
Oy Ensto Busch-Jaeger Ab ⁵⁾	Porvoo	100,6	0	
Ensto Sekko Oy ²⁾	Porvoo	4,4	171	
Ensto Control Oy	Porvoo	75,5	78	
Oy Ensto Kiinteistönhuolto Ab ⁶⁾	Porvoo	1,8	0	
Ensto Electric Oy	Porvoo	168,1	260	
Ensto Connector Oy	Porvoo	51,9	50	
Ensto Parts Oy	Porvoo	52,3	104	
Ensto Tools Oy	Porvoo	20,4	60	
Ensto Oy	Porvoo	83,5	48	
Ensto Ceramics Oy	Turku	17,0	44	
Ensto Automation Oy	Porvoo	16,5	31	
Oy Sekko Ab ⁸⁾	Porvoo	93,2	0	
Oy Envo Ab ⁷⁾	Helsinki	15,4	0	
Ensto Kiinteistöt Oy	Porvoo	6,3	15	
Oy Ensto Installation Ab ⁹⁾	Porvoo	0,2	0	
Ensto Industry Oy	Porvoo	2,4	5	
Sormat Oy ³⁾	Rusko	51,4	103	
Sormeta Oy ⁴⁾	Rusko	2,1	0	
Ensto Busch-Jaeger Oy ¹⁾	Porvoo	10,9	107	
NORJASSA:				
Ensto Høiness AS	Oslo	82,6	42	
Høvik Lys AS ¹²⁾	Halden	42,1	0	
Ensto NTP AS	Fredrikstad	73,0	120	
Ensto Component AS	Oslo	9,8	5	
Egotech AS	Holmestrand	5,5	4	
Ensto Busch-Jaeger AS	Oslo	6,7	4	
RUOTSISSA:				
Ensto Idealplast AB	Borås	88,5	114	
Ensto Ifö AB	Bromölla	37,9	76	
Ensto Høvik AB ¹⁰⁾	Nacka	20,3	0	
Ensto Elektriska AB	Norsborg	25,4	11	
Ensto Jelo AB	Fristad	9,6	3	
Ensto EI-Be AB	Nykvarn	5,8	4	
Ensto Component AB	Norsborg	10,2	3	
Detaljteknik AB ¹¹⁾	Jönköping	0,5	0	
IRLANNISSA:				
Ensto Teoranta	Galway	8,6	18	
VIROSSA:				
AS Ensto Elekter	Tallinn	14,6	38	
AS Ensek	Keila	0,9	29	
LATVIASSA:				
AS Ensto Latvija	Riika	2,7	4	
VENÄJÄLLÄ:				
ZAO Ensto Elektro	Pietari	3,5	9	1) Ent. Oy Durelek Ab
ZAO Elektro Sys	Moskova	1,9	5	2) Ent. Oy Ensto Distribution Ab
PUOLASSA:				
Ensto Pol Sp. z o.o.	Gdansk	27,5	21	3) 1.11.-31.12.1997
UNKARISSA:				
Ensto Elsto KFT.	Budapest	15,7	11	4) 1.11.-31.12.1997
ISOSSA-BRITANIASSA:				
Ensto Briticent LTD ¹³⁾	Hampshire	40,7	32	5) 1.1.-30.11.1997
ALANKOMAISSA:				
Ensto Benelux B.V.	Doetinchem	0,0	1	6) 1.1.-31.8.1997
SAKSASSA:				
Ensto GmbH Germany	Niederdorfelden	0,0	1	7) 1.1.-30.11.1997
				8) 1.1.-31.12.1997
				9) 1.1.-31.8.1997
				10) 1.1.-30.9.1997
				11) 1.1.-9.4.1997
				12) 1.1.-30.9.1997
				13) 1.9.-31.12.1997

Hallituksen esitys

voittovarojen käytöstä

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Konsernin vapaa oma pääoma konsernitaseen mukaan on 233.332.000 mk, kun verovelalla vähennetty osuus vapaaehtoisista varauksista ja poistonerosta on vähennetty. Emoyhtiön vapaa oma pääoma on 177.087.537 mk. Hallitus ehdottaa, että voittovarot käytetään siten, että osakkeenomistajille jaetaan osinkona 4 mk osakkeelta, eli

yhteensä 19.331.600 mk ja että voittovarojen tilille jätetään 157.755.937 mk.

Porvoossa, 26. helmikuuta 1998

Hallitus

Tilintarkastuskertomus

Ensto Oy:n (ent. Oy Ensto Ab) osakkeenomistajille:

Olemme tarkastaneet Ensto Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.1997-31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Yhtiön valvontatarkastuksesta on tilikauden aikana huolehtinut Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty

hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että emoyhtiön tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitalinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsitteystä on osakeyhtiölain mukainen.

Tilikauden aikana julkistetut osavuosikatsaukset on käsityksemme mukaan laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Porvoossa 3. maaliskuuta 1998

Tilintarkastajien Oy - Ernst&Young
KHT-yhteisö

Risto Järvinen
KHT

Pekka Nikula
KHT

Hallitus

Timo Miettinen, 42
dipl.ins.
hallituksen puheenjohtaja
vuodesta 1997

Ensio Miettinen, 68
dipl.ins.
yhtiön perustaja

Esa Saarinen, 44
dos.
hallituksen jäsen
vuodesta 1990

Eero Laakso, 70
ins.
hallituksen jäsen
vuodesta 1996

Matti Suutarinen, 43
kauppat. maist.
Sponsor Capital Oy:n
toimitusjohtaja
hallituksen jäsen
vuodesta 1993

Johtoryhmä

Petteri Walldén, 49
dipl.ins.
Ensto Oy:n toimitusjohtaja
vuodesta 1996

Jussi Viitala, 56
ins.
toimialajohtaja, Ensto Teollisuus
tullut yhtiön palvelukseen v. 1979

Seppo Martikainen, 49
dipl.ins.
toimialajohtaja,
Ensto Asennustuotteet
tullut yhtiön palvelukseen v. 1987

Baard-Jørgen Høiness, 59
toimialajohtaja, Ensto Sähköjakelu
tullut yhtiön palvelukseen v. 1991

Karita Mikkola, 45
dipl.ekon., KHT
Ensto Oy:n talousjohtaja
vuodesta 1990

Marjo Raitavuo, 40
hum. kand.
Ensto Oy:n viestintäpäällikkö
vuodesta 1988

Seppo Ojaluoma, 50
ins.
Ensto Oy:n kehitysjohtaja
vuodesta 1997

Hallitus

Timo Miettinen

Eero Laakso

Matti Suutarinen

Esa Saarinen

Ensio Miettinen

Johtoryhmä

Baard-Jørgen Høiness

Seppo Martikainen

Jussi Viitala

Karita Mikkola

Seppo Ojaluoma

Marjo Raitavuo

Petteri Walldén

Ensto 40 vuotta 19.6.1998

Suomalaisesta insinööri-toimistosta kansainväliseksi teollisuuskonserniksi

1958

Perustaminen

Insinööri-toimisto Ensio Miettinen perustettiin 19.6.1958 Porvooseen ja tuotanto aloitettiin pienten metallisten sorvauksella. Yhtiön liikevaihto ylitti miljoona markkaa jo seuraavana vuonna.

1960-luku

Ruotsiin

Tuotekehitykseen panostettiin voimakkaasti. Tuotanto laajeni muoviosiin, kokoonpanoon sekä työkaluihin. Vienti Ruotsiin aloitettiin 60-luvun alussa.

1970-luku

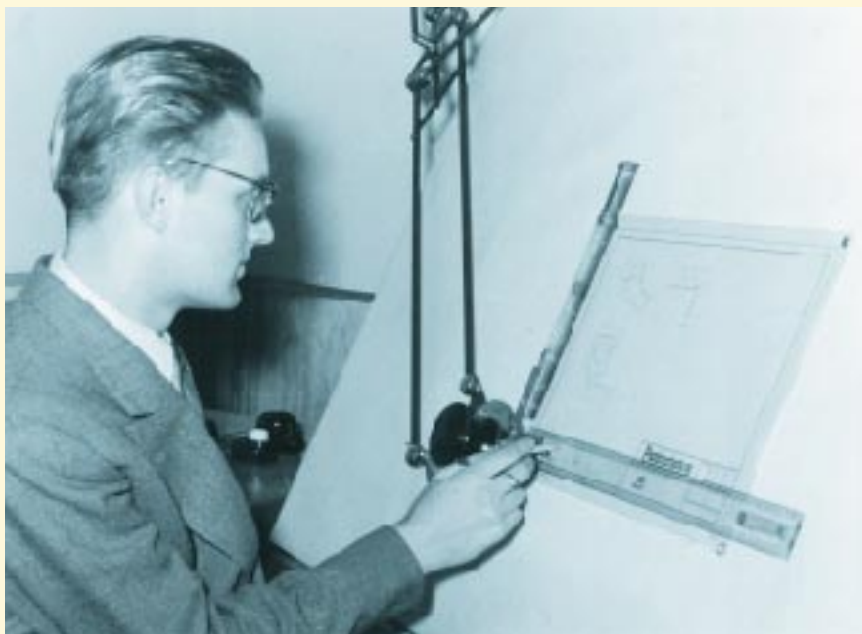
Vahvaa kasvua

Vuosikymmen oli kasvun aikaa. Yhtiön nimi muuttui Oy Ensio Miettinen Ab:ksi. Vuonna 1972 ostettiin kojeistotarvikkeita ja keskuksia valmistava Oy Sähkövaruste Ab, jonka tuotanto siirrettiin Mikkeliin. Ensimmäinen ulkomainen tytäryhtiö Ensto Elektriska AB perustettiin 1973 Ruotsiin ja vienti laajeni myös Norjaan. Tuotantovalikoimaan otettiin mm. valaisimet. Vuosikymmenen loppupuolella oleva lama puolitti liikevaihdon vuodessa, mutta tarpeeksi ajoissa tehdyt toimenpiteet pitivät Enston kunnossa.

1980-luku

Pohjoismaistuminen

Vuosikymmen oli pohjoismaistumisen aikaa. Toimintaa laajennettiin myös Suomessa ja samalla aloitettiin yhtiöittäminen ja nykyinen emoyhtiö Ensto Oy perustettiin.

Yhtiön perustaja Ensio Miettinen päätti 28-vuotiaana perustaa oman yrityksen. Vauhdikkaaseen kasvuun lähtenyt yritys aloitti jo 1960-luvulla voimakkaan tuotekehityksen.

Perustettiin Enston ja saksalaisen Busch-Jaeger Elektro GmbH:n toimesta Ensto Busch-Jaeger Oy, joka valmistaa ja markkinoi asennustarvikkeita ja -kalusteita Pohjoismaihin, Venäjälle ja Baltian alueelle. Irlannissa aloitettiin valaisimien valmistus. Asennustuotevalikoimaa täydennettiin lämmitysjärjestelmillä. Teollisuustuotevalikoimaa täydennettiin mm. pistoliittimillä, kellokytkimillä ja erilaisilla koteloilla. Suomesta ja Norjasta ostettiin teollisuuskeramiikkaa valmistavat yritykset.

1990-luku

Kansainvälistyminen

Lähdettiin tietoisesti kansainvälisille markkinoille ostamalla ja perustamalla ulkomaisia yrityksiä Unkariin, Puolaan, Venäjälle ja Baltian maihin. Muodostettiin toimialat: Ensto Asennustuotteet, Ensto Teollisuus ja Ensto Sähköjakelu.

Vuosikymmenen alkuun sijoittuva

lama kosketti myös Enstoa, mutta kaikesta huolimatta yhtiö on vuosi vuodelta tehnyt voitollisen tuloksen. Ruotsissa sijaitseva sulakkeita- ja keramiikkaa valmistava Ifö Electric AB ostettiin. Ruotsista ostettiin myös asennustarvikkeita valmistava Idealplast AB, jolla on myös laaja muovituotanto. Enston muoviosaaminen vahvistui edelleen Saloplast Oy:n ostolla.

Syksyllä 1997 tehty yritysosto ja uusien markkinointiyritysten perustaminen ovat selvästi laajentaneet Enston laiteketeloiden myyntiorganisaatiota. Sormat Oy:n hankinta täydentää kiinnitystarvikkevalikoimallaan Enston laajaa tuotevalikoimaa ja avaa uusia mahdollisuuksia Venäjällä ja Baltian alueella.

Ensto 2000

Rakenteellisesti vahva, kansainvälisesti iskukykyinen, osakasarvoa lisäävä sähkötarvikealan osaja.

Vuoden 1997 päätapahtumat

1997

27.2.1997

Ensto-konsernin liikevaihto tilikaudella 1996 parani ollen 1006 Mmk. Tulos ennen satunnaiseriä oli 53,5 Mmk, kun vastaava luku vuonna 1995 oli 40,9 Mmk.

13.3.1997

Enston varsinainen yhtiökokous 12.3.1997 vahvisti tilinpäätöksen ja hallituksen esityksen mukaisesti vuodelta 1996 jaettiin osinkoa 1,90 mk osakkeelta.

2.4.1997

Ensto osti loput Saloplast Oy:n osakkeista (48 %). Yhtiö toimii sähkö- ja elektroniikkateollisuuden sopimusvalmistajana.

20.5.1997

Turun hovioikeus hylkäsi Fibox Oy:n vaatimukset asettaa Ensto Control Oy:n laitekotelolinja takavarikkoon sekä linjan muotit myynti- ja hukkaamiskieltoon.

21.5.1997

Markkinatuomioistuimien hylkäsi Fibox Oy:n vaatimukset luopua yhden Ensto CUBO -laitekotelosarjan valmistuksesta ja tuomitsi Fiboxin korvaamaan kaikki Enston oikeudenkäyntikulut, yhteensä noin 1,4 Mmk:aa.

12.6.1997

Liikevaihto katsauskaudella 1.1.-30.4.1997 oli 356 Mmk ja kasvua oli 13 %. Tulos ennen satunnaiseriä oli 9,9 Mmk parantuen merkittävästi.

7.8.1997

Norjalainen Høvik Lys AS ja ruotsissa toimiva myyntiyhtiö Ensto Høvik AB myytiin norjalaiselle sisustusvalaisinryhmälle DFI:lle. Liikevaihtoa yhtiöillä oli yhteensä noin 80 Mmk:aa ja henkilökuntaa 120.

21.8.1997

Enston markkina-asema Isossa-Britanniassa vahvistui, kun se hankki 51 % Briticent International Ltd.:n osakkeista. Briticent on sähkötarvikkeiden maahantuonti- ja erikoistukkuliike. Yhtiön liikevaihto on n. 45 Mmk:aa ja siinä työskentelee 32 henkilöä.

3.10.1997

Enston markkina-asema vahvistui edelleen Sormat-oston kautta, kun omistus nousi 95 %:iin. Sormat on merkittävä kiinnitystarvikkeiden valmistaja Pohjoismaissa, jonka liikevaihto on n. 65 Mmk:aa ja henkilökuntaa 100.

10.10.1997

Liikevaihto katsauskaudella 1.1.-31.8.1997 oli 708 Mmk ja kasvua oli 12 %. Tulos ennen satunnaiseriä miltei kaksinkertaistui 34,7 Mmk:aan.

17.11.1997

Päätettiin rakentaa muovituotetehdas Unkariin Pécsin kaupunkiin. Tehdas tulee toimimaan muovituotteiden sopimusvalmistajana Unkarissa toimivalle teollisuudelle. Rakennuksen on suunniteltu valmistuvan vuoden 1998 loppuun mennessä.

Yhteystiedot

www.ensto.com
ensto@ensto.com

ENSTO OY
Petteri Walldén
Pohjantuulentie 2, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2750

ENSTO ASENNUSTUOTTEET

Asennustarvikkeet:

ENSTO BUSCH-JAEGER OY
Ilpo Hätönen
Porvoon Sisä Kehä 2, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2757

ENSTO IDEALPLAST AB
Bengt Fransson
Box 48, Almenäsvägen
503 05 Borås, Sverige
+46 33 163 340
telefax +46 33 133 124

SORMAT OY
Christian Österberg
Harjutie 5, 21290 Rusko
02 4321 311
telefax 02 4321 322

Asennusvalaisimet:

Ensto Electric Oy
Sami Tulus
Kisällintie 8, PL 110,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2753

ENSTO EL-BE AB
Thorbjörn Lenngren
Nedre Bruket,
155 00 Nykvarn, Sverige
+46 8 552 40915
telefax +46 8 552 45065

ENSTO TEORANTA
Mary Cahill
Spiddal, Co.Galway, Ireland
+353 91 553 300
telefax +353 91 553 373
ensto@tinet.ie

Keskukset ja

lämmitysjärjestelmät:

ENSTO ELECTRIC OY
Sami Tulus
Kisällintie 8, PL 110,
06101 Porvoo 0204 76 21
telefax 0204 76 2753

Markkinointiyhtiöt:

ENSTO BUSCH-JAEGER AS
Per Linna
Prof. Birkelandsvei 26 A,
Postboks 201, Leirdal
1011 Oslo, Norge
+47 22 90 44 88
telefax. +47 22 90 44 75

AS ENSTO ELEKTER
Ullas Täht
Rävala pst. 8,
EE 0100 Tallinna, Viro
+372 2 433 078
telefax. +372 2 430 212
ensto@online.ee

AS ENSTO LATVIJA
Heikki Erholtz
Dzirnavu iela 140
1003 Riga, Latvia
+371 7 228 166
telefax +371 7 204 342

ZAO ELEKTRO SYS
Heikki Erholtz
Novoalekseevskaya Str. 19 bl. 2,
office 33
129626 Moscow, Russia
+7 095 755 8501
telefax +7 095 785 5336

ZAO ENSTO ELEKTRO
Heikki Erholtz
Lermontovski pr.1/44
190 121 St.Petersburg,
Russia
+7 812 219 4409
telefax +7 812 219 7946

ENSTO SÄHKÖNJAKELU

Verkonrakennus- tarvikkeet:

ENSTO SEKKO OY
Matti Kuvaja
Kipinätie 1, PL 51,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2771

ENSTO EGOTECH AS
Helge Jensen
Våleveien 29,
3080 Holmestrand, Norge
+47 330 505 04
telefax +47 330 505 20

AS ENSEK
Üllas Täht
Paldiski mnt 21,
EE 3053 Keila, Viro
+372 6 747 476
Telefax +372 6 747 566
ensek@online.ee

Teollisuuskeramiikka:

ENSTO CERAMICS OY
Börje Hildén
Ruukinkatu 2-4,
20540 Turku
0204 76 312
telefax 0204 76 3590

ENSTO NTP AS
Björn Hansson
Postboks 188,
1601 Fredrikstad, Norge
+47 69 383 000
telefax +47 69 383 030

ENSTO IFÖ AB
Björn Hansson
Box 116, Storgatan 41
295 22 Bromölla, Sverige
+46 456 265 00
telefax +46 456 252 08

Markkinointiyhtiöt:
ENSTO ELEKTRISKA AB
Hannu Teirikangas
Västberga Allé 5
126 30 Hägersten, Sverige
+46 8 556 309 00
telefax +46 8 556 309 36

ENSTO HØINESS AS
Helge Jensen
Postboks 64, Leirdal,
1008 Oslo 10, Norge
+47 22 904 400
telefax + 47 22 904 465

ENSTO POL SP. Z O.O.
Jan Zurowski
Swietojanska 47/48,
80-840 Gdansk, Poland
+48 58 3462 165
telefax +48 58 3053 235

ENSTO ELSTO KFT
Tibor Lakatos
Kompu U.3.,
1044 Budapest, Hungary
+361 390 1250
telefax +361 390 1252

ENSTO TEOLLISUUS

Laitekotelot:
ENSTO CONTROL OY
Kai Qvist
Pohjantuulentie 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2516

Liitäntätarvikkeet:
ENSTO CONNECTOR OY
Jarmo Virtanen

Kipinätie 3, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2758

Sopimusvalmistus:
ENSTO SALOPLAST OY
Terjo Ek
Kalkkitie 2, 24280 Salo
0204 76 311
telefax 0204 76 3290

ENSTO PARTS OY
Jussi Viitala
Pohjantuulentie 2,
PL 77, 06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2501

ENSTO AUTOMATION OY
Reijo Kallio
Yrittäjänkatu 5, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 23333

ENSTO TOOLS OY
Tapio Eloranta
Pohjantuulentie 2, PL 77,
06101 Porvoo
0204 76 21
telefax 0204 76 2754

Markkinointiyhtiöt:
ENSTO COMPONENT AB
Tommy Sallstedt
Västberga Allé 5,
126 30 Hägersten, Sverige
+46 8 556 309 00
telefax +46 8 556 309 35

ENSTO COMPONENT AS
Arne Roli
Bjørnerudeveien 24
Postboks 80,
1214 Oslo, Norge
+47 22 621 630
telefax +47 22 621 948

ENSTO JELO AB
Jan-Erik Olsson
Box 71, Trumslagare Blomgrensväg
513 00 Fristad, Sverige
+46 33 266 560
telefax +46 33 266 565

ENSTO BRITICENT LTD
Bob Matthews
Crow Arch Lane, Ringwood
Hampshire, BH 24 1QZ
Great Britain
+44 1425 474 617
telefax +44 1425 471 595

ENSTO BENELUX B.V.
Aart Dijks
P.O.Box 549,
7000 AM Doetinchem
The Netherlands
+31 314 378 862
telefax +31 314 378 864
www.ensto.nl
info@ensto.nl

ENSTO GMBH GERMANY
Gerhard König
Buchenweg 6
61138 Niederdorfelden
Germany
+6101 536 900
telefax +49 6101 536 9028

Enston toimipisteet

ENSTO

ENSTO OY

PL 77, 06101 Porvoo
Puhelin 0204 76 21
Telefax 0204 76 2750
ensto@ensto.com
www.ensto.com